

ก่าวที่ 4 การหาแนวทางแก้ปัญหา / พัฒนาการเรียนรู้

สาเหตุที่ครูวิเคราะห์ได้จะนำไปสู่การแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น การแก้ไขปัญหานั้นที่ตรงสาเหตุ ย่อมจะช่วยให้ปัญหานั้นคลี่คลายได้ จากสาเหตุข้างต้น จะเห็นได้ว่า ครูต้องช่วยเสริมพื้นฐานความรู้ให้เด็กและจัดให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเพียงพอ โดยครูต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และกล้าแสดงออก

ครูอรอนงค์อาจพบว่า การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งโรงเรียนให้การส่งเสริมอยู่แล้วเป็นวิธีการหนึ่งที่อาจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทั้งชั้นเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และหากครูจัดกระบวนการที่ช่วยให้เด็กได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กร่วมมือกันเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กัน อาจช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยดีขึ้น การที่ครูพยายามคิดหรือแสวงหาวิธีการ หรือนวัตกรรม มาช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเช่นนี้ เป็นลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้หรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้น หรือผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ครูมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้นให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น ครูอาจจำเป็นต้องหาทางช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนบางคน บางกลุ่ม หรือบางส่วนที่มีปัญหาเป็นพิเศษ เช่น ในกรณีครูอรอนงค์ มีเด็ก 5 คน ที่ขาดพื้นฐาน

ด้านการอ่านพยัญชนะและสระ ครูจึงจำเป็นต้องคิดหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้เพิ่มเติม คุณครูอรอนงค์อาจหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกลุ่มนี้เพิ่มเติม เช่น พบว่า การที่เด็กกลุ่มนี้ยังอ่านไม่ได้ เพราะจำพยัญชนะและสระยังไม่ได้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องคิดหาวิธีการที่จะให้เด็กจดจำพยัญชนะและสระทั้งหมด ซึ่งครูอาจคิดได้ว่า หากหาทางให้เด็กฝึกท่องอย่างสนุกทีละน้อย และทบทวนไปเรื่อย ๆ อาจจะทำให้เด็กจำได้ โดยครูอาจจำเป็นต้องใช้เวลาซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน

การที่ครูพยายามคิดหรือแสวงหาวิธีการที่来帮助แก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นบางกลุ่ม บางคน เช่นนี้ เป็นลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอีกลักษณะหนึ่งที่เป็นการศึกษาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา

ก้าวที่ 5 การระบุปัญหาวิจัย/คำถามวิจัย/วัตถุประสงค์การวิจัย

เมื่อครูมีข้อมูลพอสมควรแล้วว่า ลักษณะปัญหาที่แท้จริงเป็นอย่างไร สาเหตุเกิดจากอะไร และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร ครูจะสามารถตัดสินใจได้ว่า ตนสนใจที่จะศึกษาคำตอบในจุดใด ซึ่งครูสามารถเขียนเป็นปัญหาการวิจัย หรือคำถามการวิจัย หรือวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังเช่น ในกรณีครูอรอนงค์ คุณครูอาจดำเนินการดังตัวอย่างดังนี้

**5.1 ตัวอย่างการระบุปัญหาวิจัย / คำถามวิจัย /
วัตถุประสงค์การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา
การเรียนการสอน**

การวิจัยลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทั้ง
ชั้นเกิดการพัฒนา ร่วมกันในจุดในต้องการ

ชื่อเรื่องที่วิจัย : ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่ง
เรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย
และความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2

ปัญหาวิจัย : การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย
และความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้
อย่างไร มากน้อยเพียงใด และทำไมจึงเป็น
เช่นนั้น

คำถามวิจัย : 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
ทำได้อย่างไร
2) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างไร
ในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และ
เกิดผลอย่างไร

- 3) การจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน และเรียนรู้ร่วมกัน สามารถช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความสุขในการเรียนรู้หรือไม่ และอย่างไร
- 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย และความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด
- 5) อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียน เกิดความสำเร็จและความสุขในการเรียนภาษาไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย :

- 1) เพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้สำหรับการสอนอ่านภาษาไทย ให้แก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่สองที่ใช้ภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น
- 2) เพื่อศึกษาผลการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หมายเหตุ ในการเขียนโครงร่างหรือรายงานการวิจัยปฏิบัติการ
ในชั้นเรียน มักนิยมระบุปัญหาวิจัยในหัวข้อ ความเป็นมาและ
ความสำคัญของปัญหาวิจัย ถัดไปจึงระบุวัตถุประสงค์การวิจัย
และตามด้วยคำถามวิจัย

**5.2 ตัวอย่างการระบุปัญหาวิจัย / คำถามวิจัย /
วัตถุประสงค์การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา**
การวิจัยลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยแก้ปัญหา

ของผู้เรียนบางคน บางส่วนบางเรื่อง

ชื่อเรื่องที่วิจัย : การแก้ปัญหาพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาไทย
ไม่เพียงพอของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่สอง

ปัญหาวิจัย : การเสริมพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาไทย
(การอ่านพยัญชนะและสระ) ให้แก่เด็กอย่าง
เป็นระบบ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน
ภาษาไทย และความสนใจในการเรียนของ
เด็กได้มากน้อยเพียงใดและอย่างไร

- 1) การเสริมพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาไทย
อย่างเป็นระบบ ทำได้อย่างไร
- 2) ผู้เรียนมีปฏิกิริยาต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
การเสริมพื้นฐานความรู้อย่างเป็นระบบ
นอกเวลาเรียนอย่างไร

- 3) การเสริมพื้นฐานความรู้ทางด้าน
ภาษาไทยอย่างเป็นระบบ สามารถช่วยให้
เด็กอ่านพยางค์และสระได้อย่างถูกต้อง
และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน
ภาษาไทยและความสนใจในการเรียนของ
เด็กมากน้อยเพียงใด และอย่างไร
- 4) อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียน
ประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาไทย
และมีความสุขในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัย :

- 1) เพื่อพัฒนากระบวนการเสริมพื้นฐาน
ความรู้ ทางด้านภาษาไทยอย่างเป็นระบบ
- 2) เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนจำนวน 5 คน
ที่ขาดพื้นฐานความรู้ ทางด้านภาษาไทย
โดยใช้กระบวนการเสริมพื้นฐานความรู้
อย่างเป็นระบบ
- 3) เพื่อศึกษาผลการแก้ปัญหาผู้เรียนจำนวน
5 คน ที่ขาดพื้นฐานความรู้ทางด้าน
ภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเสริม
พื้นฐานความรู้อย่างเป็นระบบ

ก้าวที่ 6 การวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

เมื่อเห็นประเด็นวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัยและคำถามวิจัยชัดเจนแล้ว ก่อนลงมือดำเนินการ ครูผู้วิจัยควรวางแผนการดำเนินงานว่าจะทำอะไรบ้าง ซึ่งควรจะต้องมีความชัดเจน และมีรายละเอียดพอสมควร

จุดอ่อนของการพัฒนาการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาที่ทำให้ครูไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งมักมาจากการที่ครูยังไม่มีภาพที่ชัดเจนว่าจะทำอะไร หรือการขาดความเข้าใจที่ชัดเจนในวิธีการที่นำมาใช้ ส่งผลให้ใช้วิธีการนั้นอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูจึงจำเป็นที่จะต้องคิดและศึกษาในจุดนี้พอสมควร การที่ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์วิจัยตามขั้นตอนที่ 1-5 จึงเป็นการช่วยให้ครูมีภาพที่ชัดเจน และสามารถวางแผนการดำเนินการวิจัยได้ถูกต้อง ตัวอย่าง เช่น

6.1 ตัวอย่างการวางแผนการดำเนินการวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ครูอรอนงค์รับที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากเป็นนโยบายของโรงเรียนส่วนหนึ่ง และครูอรอนงค์เองก็คิดว่า น่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น เพราะเด็กน่าจะชอบที่จะออกจากห้องเรียนที่เป็นความจำเจ ครูอรอนงค์ได้เจาะจงกำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 2 ข้อ (ดูสาระในหัวข้อ 5.1) คือ 1) เพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยให้แก่ เด็กที่ใช้ภาษาอาวี่เป็นภาษาถิ่น และ 2) เพื่อศึกษาผลการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความสนใจในการเรียน ดังนั้นสิ่งที่ครูอรอนงค์การวางแผนการดำเนินการวิจัย จึงควรต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อ

การวางแผนการดำเนินการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อแรก คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้นั้น ครูอรอนงค์จึงวางแผนว่า จะพาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดไว้ เช่น แหล่งสวนหย่อม แหล่งร้านค้า แหล่งห้องสมุด แหล่งแปลงผัก เป็นต้น เมื่อครูอรอนงค์จัดทำแผนการสอน จึงระบุกิจกรรมในทำนองนี้ เช่น

- พาเด็กออกไปแหล่งสวนหย่อม
- ชี้ให้เด็กดูต้นไม้และพืชต่าง ๆ ที่อยู่ในสวนหย่อม แล้วครูบอกเด็กเป็นภาษาไทยว่า ต้นไม้และพืชเหล่านั้นคืออะไร พร้อมทั้งแสดงบัตรคำที่เขียนชื่อต้นไม้/พืชนั้น ๆ แล้วให้เด็กพูดตาม
- พาเด็กกลับเข้าห้องเรียน แล้วให้เด็กอ่านคำต่างๆ เหล่านั้น พร้อมทั้งบอกความหมาย

กิจกรรมที่มีขั้นตอนสำคัญข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ครูมีความเข้าใจเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นเพียงการจัดให้ผู้เรียนออกไปเรียนนอกสถานที่ยังแหล่งเรียนรู้นั้น แต่แท้จริงแล้ว จุดมุ่งหมายสำคัญของการพาผู้เรียนไปเรียนยังแหล่งเรียนรู้นั้น มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้ข้อความรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้น และได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ที่ต้องการ ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้น จึงมิได้หมายความว่าเพียง การพาเด็กไปที่แหล่งเรียนรู้ แต่หมายถึงการให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ว่า อยากรู้อะไรบ้าง จะหาข้อมูลได้จากใครที่ไหน และอย่างไร รวมถึงการให้เด็กรู้จักใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการศึกษาหาข้อมูลและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้น ได้แก่ ทักษะกระบวนการทางปัญญา เช่น การสังเกต การตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล การจดบันทึก และการวิเคราะห์ข้อมูล และทักษะกระบวนการทางสังคม เช่น การปฏิสัมพันธ์ การสนทนาพูดคุยกับผู้ใหญ่ การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น หากครูมีความเข้าใจที่ชัดเจนในวิธีการ / นวัตกรรมที่ครูใช้ ครูก็จะสามารถวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น หากครูอรอนงค์มีความเข้าใจในแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ที่มีความสมบูรณ์ครอบคลุม

ความหมายข้างต้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจะครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) ครูและผู้เรียนวางแผนร่วมกันในการไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในเรื่องต่างๆ

- เราต้องการเรียนรู้อะไร
- จะไปแหล่งเรียนรู้ใด เพราะอะไร
- จะหาข้อมูลที่ต้องการได้จากใคร อะไร ที่ไหน และอย่างไร
- จะต้องจัดเตรียมอะไรบ้าง ใครต้องทำอะไร อย่างไร

2) ครูสอน / ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เช่น

- ทักษะกระบวนการคิด ได้แก่ ทักษะการสังเกต การตั้งคำถาม การคิดเชื่อมโยง การคิดคาดคะเน ฯลฯ
- ทักษะการสื่อสาร เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน ฯลฯ
- ทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการปฏิสัมพันธ์ ทักษะการเผชิญสถานการณ์ ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น

3) ครูพาผู้เรียนไปแหล่งเรียนรู้ / ผู้เรียนไปหาแหล่งเรียนรู้ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน

4) ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล และนำเสนอข้อมูล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนทั้ง 4 ข้อข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นด้วยว่า ครูได้สอน “อะไร” ให้แก่เด็กและได้แนวทางที่ครูสามารถนำมาสร้างตัวบ่งชี้ถึง “ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้” ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ข้อ 2) ด้วย

แนวทางนี้จะเป็นเสมือนตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูอรอนงค์ที่สอนภาษาไทย จะนำไปเป็นฐานในการจัดทำแผนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถอ่านภาษาไทยได้ดี เช่น ในกรณีของครูอรอนงค์ที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูอาจวางแผน ดังนี้

ขั้นที่ 1 - ครูและผู้เรียนตกลงกันว่า จะเรียนรู้ศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้และพืช และจะไปศึกษาแหล่งสวนหย่อมในโรงเรียนว่า มีพืชและต้นไม้อะไรบ้าง (การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และการวางแผนการเรียน)

- ครูแบ่งหน้าที่ให้ทุกคนเตรียมกระดาษและดินสอเพื่อไปวาดรูปพืช / ต้นไม้ อย่างน้อยคนละ 2 ชนิด ไม่ซ้ำกัน

ขั้นที่ 2 - ครูฝึกทักษะการสังเกต และการตั้งคำถามให้แก่เด็ก

ขั้นที่ 3 - ครูพาผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยไปสวนหย่อมที่ละกลุ่ม ให้นักเรียนเลือกพืชคนละ 2 ชนิด และวาดรูปไว้ และตั้งคำถามเกี่ยวกับพืชนั้นๆ คนละ 1 คำถามเป็นอย่างน้อย

ขั้นที่ 4 - ครูให้ผู้เรียนแต่ละคนชี้พืชที่ตนเองเลือกและบอกชื่อพืชนั้นในภาษายาวี พร้อมทั้งนำเสนอภาพที่วาดไว้ ครูบอกชื่อพืชเป็นภาษาไทยกลางให้เด็กพูดตามและมอบบัตรคำให้เด็กถือไว้ ให้เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับพืชที่ตนเลือกและช่วยกันตอบคำถาม ทำจนครบทุกคน

ขั้นที่ 5 - ครูและเด็กกลับเข้าห้องเรียน ให้เด็กจับคู่ นำภาพและบัตรคำของตนนำเสนอต่อเพื่อนแลกเปลี่ยนกัน และเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ จนทุกคนได้อ่านทุกคำ หากเด็กลืม อ่านไม่ได้ ให้ยกมือเรียกครู ครูจะเข้าไปช่วยเหลือ

ขั้นที่ 6 - ครูและเด็กสรุปร่วมกันถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้

ขั้นที่ 7 - ครูและเด็กร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในขั้นตอนที่ 1 รวมทั้งประเมินกระบวนการเรียนการสอน เพื่อที่ครูจะสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปได้

จะเห็นได้ว่า ในภาพรวม แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้างต้น มีลักษณะที่ดีกว่าแผนครั้งแรกมาก เนื่องจากความเข้าใจที่ชัดเจนและลึกซึ้งขึ้นในวิธีการที่นำมาใช้ในการวิจัย ดังนั้นการวางแผนที่ดี จึงขึ้นอยู่กับการศึกษาทำความเข้าใจในวิธีการ / นวัตกรรมนั้น รวมทั้งการระบุขั้นตอนการดำเนินงานที่ละเอียด ย่อมช่วยให้ทั้งผู้วิจัยและผู้อ่านงานวิจัย เห็นภาพการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น

อนึ่ง ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยมีความชัดเจนแล้วว่า เป้าหมายของการแก้ปัญหา / พัฒนาผู้เรียน คืออะไร และจะพัฒนาอย่างไร ครูจึงควรเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่ง / เรื่องที่ต้องการพัฒนาไว้ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ / ทดลอง หากครูยังไม่ได้ดำเนินการทำไว้ในขั้นตอนที่ 2

6.2 ตัวอย่างการวางแผนการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา

ในกรณีครูอนงค์ มีเด็ก 5 คน ที่ขาดความรู้พื้นฐานทางด้านการอ่านพยัญชนะและสระไทย ทำให้อ่านคำไม่ได้ ซึ่งครูคิดว่าจะใช้วิธีเสริมพื้นฐานความรู้ให้อย่างเป็นระบบ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย รวม 3 ข้อ ที่ระบุไว้ในหัวข้อ 5.2 เพื่อให้วิธีดำเนินการมีความชัดเจน ครูอนงค์ จึงควรวางแผนดำเนินการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยระบุวิธีการดังตัวอย่าง เช่น

1) จูงใจให้เด็ก 5 คน เรียนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนวันละ 10 นาที ซึ่งต้องใช้เวลาในช่วงเช้ามืดก่อนเข้าเรียน (เพราะตอนเย็น เด็กจะต้องรีบกลับบ้าน) การจูงใจใช้การพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคล โดยครูพยายามหาข้อมูลว่า เด็กคนไหนชอบสิ่งใด และจะใช้สิ่งที่เด็กชอบเป็นรางวัล หากเด็กเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย

2) เริ่มต้นให้อ่านพยานะวันละ 5 ตัว โดยใช้บัตรคำภาพและใช้เทคนิคผูกพยานะเป็นคำคล้องจองให้เด็กจำได้ง่าย หากเด็กทำได้ครูจะชมเชยและให้รางวัลที่เด็กชอบ

3) หากอ่านได้แล้ว วันต่อไปให้นักเรียนทบทวนอ่านพยานะตัวเดิมแล้วจึงให้เพิ่มอีกวันละ 5 ตัว

4) ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเด็กทุกคนอ่าน และจำพยานะได้ครบทุกตัว ครูเก็บข้อมูลเวลาที่เด็กแต่ละคนใช้ในการเรียนว่า ใครใช้เวลามาก – น้อย เพียงใด

ขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอนกล่าวข้างต้น คือ (1) การเลือกปัญหาวิจัย (2) การวิเคราะห์สภาพปัญหา (3) การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (4) การหาแนวทางแก้ปัญหา / พัฒนาการเรียนรู้ (5) การระบุปัญหาวิจัย / วัตถุประสงค์การวิจัย / คำถามการวิจัย และ (6) การวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหา / พัฒนาการเรียนรู้ เป็นขั้นของการเตรียมการวิจัย ซึ่งครูสามารถจัดทำเป็นโครงร่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ ขั้นตอนต่อไปจะเป็นขั้นตอนในการลงมือปฏิบัติจริงและเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล การเขียนรายงาน ก็คือการให้รายละเอียดเกี่ยวกับแผนการวิจัย 6 ขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว และให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการและผลการดำเนินการรวมทั้ง การสะท้อนความคิดของครู ตามขั้นที่ 7 – 9 ต่อไปนี้

ก้าวที่ 7 การลงมือปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นนี้เป็นการนำแผนการดำเนินการหรือโครงร่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ได้คิดไว้ไปลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งในส่วนนี้ครูควรให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการแต่ละขั้นตอน และสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงให้มากที่สุด เพราะเป็นข้อมูลที่สามารถแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการวิจัย มีการวิจัยจำนวนมากที่กล่าวคลุมๆ แต่เพียงว่า ครูนำวิธีการ A ไปใช้แล้วปรากฏผลว่า เด็กเรียนได้ดีขึ้น ข้อมูลลักษณะนี้กว้างเกินไปกว่าที่จะมองเห็นได้ว่า วิธีการ A ช่วยให้เด็กเรียนดีขึ้นได้อย่างไร ซึ่งหากครูให้รายละเอียดที่ชัดเจน จะช่วยให้ครูสามารถให้คำอธิบายที่มีหลักฐาน น่าเชื่อถือ และยังเป็นการช่วยให้ผู้อื่นสามารถที่จะเรียนรู้ และทำตามหรือนำไปประยุกต์ใช้ได้ด้วย

ในขณะที่ครูดำเนินการตามแผน ครูจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ซึ่งครูอาจจำเป็นต้องเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น จัดทำตารางในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะต้องนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ได้ผลที่จะนำไปใช้ในการสรุปผลการวิจัย ในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการทางสถิติที่ซับซ้อนในการวิเคราะห์ข้อมูล ครูสามารถใช้วิธีวิเคราะห์ที่ง่าย ๆ เห็นและ

เข้าใจได้ชัดเจน โดยอาศัยแผนผัง แผนภูมิ ตาราง กราฟ หรือคำอธิบายได้

7.1 ตัวอย่างการลงมือปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ในกรณีของครูอรอนงค์ ครูได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ให้แก่เด็กที่ใช้ภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น และศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทยของเด็ก รวมทั้งความสนใจในการเรียนของเด็กด้วย โดยมีคำถามวิจัยย่อยๆ 5 คำถาม คือ

- 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทำได้อย่างไร
- 2) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างไรในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และเกิดผลอย่างไร
- 3) การจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันและเรียนรู้ร่วมกัน สามารถช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความสุขในการเรียนรู้หรือไม่และอย่างไร
- 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยและความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด
- 5) อะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จและความสุขในการเรียนภาษาไทย

ครูอรอนงค์เริ่มต้นดำเนินการโดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทยของเด็กทั้งชั้นไว้ และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านไว้ ปรากฏว่า จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 6.78 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยมีนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำสุดเพียง 2 คะแนน อยู่ 5 คน ซึ่งควรได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ต่อจากนั้นครูอรอนงค์จึงวางแผนการสอนและดำเนินการสอนติดต่อกันทุกวันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ครูอรอนงค์สร้างแผนการสอนภาษาไทยด้วยวิธีการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ขึ้น โดยนำตัวบ่งชี้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 6.1 มาใช้เป็นหลักในการคิดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นจึงนำแผนการสอนนั้นไปใช้สอนทุกวัน วันละ 2 คาบ โดยครูสอนทั้งเรื่องการฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อมๆ กัน แต่เนื่องจากเด็กมีปัญหาในการอ่านภาษาไทยกลางมาก ครูอรอนงค์จึงต้องใช้เวลาในการฝึกฝนด้านการอ่านมากเป็นพิเศษ

ในสัปดาห์แรก ครูเริ่มต้นขั้นตอนการสอนโดยการวางแผนกับนักเรียนว่า ในสัปดาห์นี้นักเรียนสนใจจะเรียนรู้ศัพท์ภาษาไทยกลางเกี่ยวกับอะไร ซึ่งในที่สุดนักเรียนก็ตกลงกันได้ว่าอยากเรียนรู้ศัพท์เกี่ยวกับอาหาร ดังนั้นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมคือห้องครัวและแม่ครัว จากนั้นครูจึงให้นักเรียนแต่ละคนคิดว่า จะถามคำถามอะไรแม่ครัว แล้วให้เด็กแต่ละคนเสนอตัวอย่างคำถาม ครูฝึกการตั้งคำถามที่เหมาะสมให้กับนักเรียนและบอก

ให้นักเรียนสังเกตสิ่งที่อยู่ในครัวอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง แล้วถามแม่ครัวและจำไว้เพื่อนำมาคุยกันหลังจากกลับเข้าห้องเรียน หลังจากนั้นครูจึงพานักเรียนไปห้องครัวและพบแม่ครัว ขณะที่นักเรียนพูดคุยซักถามแม่ครัวอยู่นั้น ครูจดบันทึกคำทั้งหลายไว้ด้วย และสังเกตพฤติกรรมสนใจเรียน การปฏิสัมพันธ์ การกล้าแสดงออก และพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนที่บ่งบอกถึงการมีความสุขในการเรียนไว้ ต่อจากนั้นจึงกลับเข้าห้องเรียนและดำเนินการสอนต่อในห้องเรียนจนครบชั้นตอน ครูอรอนงค์ ดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลไว้จนครบ 4 สัปดาห์ พบว่านักเรียนมีพัฒนาการเป็นที่น่าพอใจ จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผล สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สามารถช่วยให้นักเรียนของครูอรอนงค์มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยถึง 9.25 คะแนน โดยนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กเก่ง กลาง หรืออ่อน ต่างก็ได้คะแนนเพิ่มขึ้นทั้งหมด ทั้งนี้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำมากคือ 6.78 คะแนนจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หลังจากการสอน 4 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 16.03 ซึ่งทำให้ครูอรอนงค์มีกำลังใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก และคิดว่า หากดำเนินการสอนต่อเนื่องไปอีก ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นอีก

ครูอรอนงค์ได้ดำเนินการวิจัยตามวงจร P-D-C-A ต่อเนื่องอีก 1 เดือนเป็นรอบที่สอง โดยมีการปรับปรุงวิธีการจัด

กลุ่มการเรียนรู้ ปรับจากการพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้พร้อมกัน ทั้งกลุ่มใหญ่ ซึ่งสร้างความโกลาหลให้กับครูมาก เป็นการจัดแบ่ง นักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่มๆละ 16 คน และพานักเรียนไป แหล่งเรียนรู้ที่ละกลุ่ม เพื่อครูจะได้ดูแลเด็กอย่างทั่วถึงและช่วยให้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ โดยครูจัดทำแบบฝึก การอ่านและเขียนให้เด็กกลุ่มที่อยู่ในห้องทำและแต่งตั้งหัวหน้า ดูแลกลุ่มหมุนเวียนกัน ครูมีการจัดระบบการให้คะแนนเป็น รางวัล ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีแรงจูงใจใน การทำงาน และควบคุมดูแลกันเองได้

หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนในรอบที่ 2 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ครูอรอนงค์จึงนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มา วิเคราะห์ ผลปรากฏว่า เด็กมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอีกจนอยู่ในระดับ ที่น่าพอใจ

นอกจากเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กแล้ว ครูอรอนงค์ยังสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสนใจเรียนของเด็กอีกด้วย ในตอนต้นครูอรอนงค์คิดว่าจะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เป็นรายบุคคล แต่เมื่อคิดอีกทีพบว่า เป็นไปได้ยาก เพราะสอน โดยการสังเกตเด็กไปพร้อมๆ กันด้วย คงทำได้ไม่ทั่วถึง ครูอร-อนงค์จึงคิดใหม่ว่า การศึกษาในภาพรวมก็น่าจะให้ข้อมูลเพียงพอ อย่างไรก็ตามครูอรอนงค์ก็ยังมีปัญหาเรื่องการสังเกตอยู่อีก เนื่องจากขณะสอนครูบันทึกไม่ทัน จึงพยายามคิดหาทางที่จะ แก้ปัญหานี้ ในที่สุดก็ได้ความคิดว่า น่าจะให้นักเรียนช่วยได้

ดังนั้นในการสอนแต่ละครั้ง ครูจึงเลือกนักเรียน 4 คน ให้เป็นผู้ช่วยครูทำหน้าที่สังเกตการณ์ และบันทึกข้อมูล เมื่อมีพฤติกรรมตามรายการเกิดขึ้น โดยครูออกแบบบันทึกให้ง่ายสำหรับเด็ก เป็นแบบให้บันทึกชื่อผู้แสดงพฤติกรรมและขีดเครื่องหมายแสดงความถี่ของพฤติกรรมนั้น โดยให้นักเรียน 2 คน สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจเรียน และอีก 2 คน สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สนใจเรียน โดยครูมอบหมายให้นักเรียนหมุนเวียนช่วยจนครบทุกคน ทั้งนี้ครูจะให้คำแนะนำในการสังเกตแก่เด็กจนเข้าใจก่อนดำเนินการสอน

**แบบบันทึกพฤติกรรมการสนใจและไม่สนใจเรียน
ของนักเรียน**

วันที่บันทึกเวลา.....

ชื่อผู้บันทึก.....

คำชี้แจง จงเขียนชื่อผู้แสดงพฤติกรรมตามรายการ พร้อมทั้ง
ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมของผู้นั้น

พฤติกรรมสนใจและไม่ สนใจเรียน	ชื่อผู้แสดงพฤติกรรม (ความถี่ของพฤติกรรม)	รวม จำนวนครั้ง
1. พฤติกรรมสนใจเรียน 1.1 การถามคำถาม เกี่ยวกับบทเรียน 1.2 การตอบคำถาม เกี่ยวกับบทเรียนโดยสมัครใจ 2. พฤติกรรมไม่สนใจเรียน 2.1 การพูดคุย/เล่นกัน ขณะที่ครูกำลังพูด/สอน หรือ ขณะที่นักเรียนทำงาน 2.2 การไม่ส่งงานที่ได้รับ มอบหมายตามกำหนดเวลา	ตัวอย่าง พงษ์ (///) สุดา (////) เทพ (///) ปริม (//)	14

ครูอรอนงค์ให้เด็กสังเกตพฤติกรรมก่อนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และหาค่าเฉลี่ยของความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไว้ ต่อไปจึงสอนด้วยกระบวนการที่วางแผนไว้เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยนักเรียนช่วยสังเกตพฤติกรรมและเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการสอน เมื่อครูอรอนงค์ทำวิจัยตามวงจร P-D-C-A รอบที่ 2 อีก 4 สัปดาห์ จึงดำเนินการศึกษาเรื่องความสนใจเรียนของเด็กต่ออีก 4 สัปดาห์ด้วย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลอีกครั้งหนึ่ง

สรุปได้ว่า หลังจากการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใน 4 สัปดาห์แรก ครูอรอนงค์พบว่า นักเรียนแสดงความสนใจในการเรียนมากขึ้น โดยมีการถามคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนเพิ่มขึ้นทั้งโดยเฉลี่ยและเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ที่สอน ในทางตรงกันข้าม นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สนใจเรียนน้อยลง ได้แก่ มีการพูดคุย/เล่นกัน ขณะกำลังเรียน/สอน และการไม่ส่งงานตามกำหนดเวลาลดน้อยลง

เมื่อพิจารณาจากตัวเลขจำนวนครั้งที่เพิ่มขึ้น ครูอรอนงค์มีความพอใจมากกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการถามคำถามของนักเรียน ที่พบว่า จำนวนครั้งของการถามคำถามเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยถึง 11.5 ครั้ง คือ เพิ่มจาก 5 ครั้งเป็น 16.5 ครั้ง เนื่องจากปกตินักเรียนมักจะไม่ค่อยถามคำถาม แต่มักจะแย้งกัน

ตอบคำถาม ซึ่งครูอรอนงค์คิดว่า การที่นักเรียนสามารถตั้งคำถามได้ แสดงว่านักเรียนมีการคิดและมีความสนใจอยากเรียนรู้มากขึ้น ส่วนในเรื่องการตอบคำถามนั้น โดยปกตินักเรียนมักจะแย่งกันตอบคำถามอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าถามคำถามนั้นเป็นคำถามไม่ยาก ดังนั้นความถี่ของการตอบคำถามจึงเพิ่มขึ้นไม่มาก แต่เมื่อสังเกตรายชื่อของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมสนใจและไม่สนใจเรียน ครูอรอนงค์พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ถามคำถามมากขึ้นชัดเจน คือกลุ่มนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มที่ครูว่ากล่าวตักเตือนน้อยลง และส่งงานตามกำหนดเวลามากขึ้น คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทำให้ครูอรอนงค์มีความพอใจมากและในการดำเนินการในรอบที่ 2 อีก 4 สัปดาห์ ครูอรอนงค์พบว่าความสนใจเรียนในด้านการถามและตอบคำถามของนักเรียนมีเพิ่มขึ้นอีก จนอยู่ในระดับที่ครูพอใจ แต่อัตราการเพิ่มไม่มากเท่าใน 4 สัปดาห์แรก โดยเด็กกลุ่มกลางให้ความสนใจเรียนสม่ำเสมอมากขึ้นและเด็กกลุ่มอ่อน มีความกล้าในการแสดงออก และแสดงออกมากขึ้นในขณะที่พฤติกรรมการไม่สนใจเรียนลดลง

นอกจากนั้นครูอรอนงค์ยังพบอีกว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสังเกตพฤติกรรมสนใจและไม่สนใจเรียนของเพื่อนๆ ช่วยให้เด็กรู้ตัวว่าพฤติกรรมแบบใดเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา พฤติกรรมใดไม่พึงปรารถนา ทำให้เด็กเริ่มระมัดระวังพฤติกรรมของตน เพราะไม่ต้องการให้เพื่อนบันทึกชื่อตนลงไปใน

เป็นผู้ไม่สนใจเรียน นับเป็นผลที่ครูไม่คาดคิดมาก่อน และผลพลอยได้อีกประการหนึ่งก็คือ ครูอรอนงค์พบว่า ตนเองมีความสุขในการสอนมากขึ้น เหนื่อยน้อยลง เนื่องจากไม่ต้องเสียอารมณ์กับการว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนมากเหมือนแต่ก่อน

ส่วนทางด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์ พฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมมีความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ครูอรอนงค์ใช้วิธีการสังเกตนักเรียนในแต่ละครั้งที่สอน และบันทึกพฤติกรรมเหล่านั้นไว้ในบันทึกหลังสอน ทันททีที่สอนเสร็จ หลังจากการดำเนินสอนครบ 4 สัปดาห์ ในรอบที่ 1 และอีก 4 สัปดาห์ ในรอบที่ 2 แล้ว ครูอรอนงค์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าวจากบันทึกหลังสอนและสรุปผลได้ว่า

1. นักเรียนชอบการออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน เด็กแสดงความตื่นเต้นและกระตือรือร้นที่จะออกไปเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้เด็กให้ความสนใจต่อการเตรียมการ หรือชั้นวางแผนงาน

2. เนื่องจากนักเรียนยังเล็กและขาดความพร้อมทางภาษา เมื่อครูให้นักเรียนตั้งคำถามว่าอยากรู้อะไรเป็นรายบุคคลพบว่า ครูต้องใช้เวลามาก ครูจึงปรับปรุงกระบวนการโดยให้นักเรียน ช่วยกันคิดเป็นกลุ่ม โดยจัดนักเรียนที่กล้าพูด กล้าแสดงออก ให้อยู่ในทุกๆ กลุ่ม ซึ่งพบว่า ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กใช้ภาษายาวีในกลุ่ม

สื่อสารกัน โดยมีเด็กเก่ง/เด็กกล้าแสดงออก เป็นผู้นำในกลุ่ม ต่อมาในการดำเนินงานรอบที่ 2 อีก 4 สัปดาห์ ครูจึงเริ่มให้เด็กเก่งที่เป็นผู้นำลดบทบาทลง ให้ใช้เทคนิคการพูดเวียนรอบวง และหมุนเวียนให้ทุกคนได้พูด เด็กจึงกล้าพูดไม่ขี้อายเหมือนแต่ก่อน เพียงแต่บางคนยังพูดได้ไม่ดี ไม่คล่อง ซึ่งครูอรอนงค์คิดว่าสามารถแก้ไขได้ในโอกาสต่อไป

3. นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถซักถามวิทยากรจากแหล่งการเรียนรู้และจดจำคำตอบที่ได้ และสามารถกลับมาเล่าให้เพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งฟังอย่างภาคภูมิใจ เมื่อครูให้อ่านและเขียนคำหรือข้อความที่ตนเองได้จากแหล่งเรียนรู้ เด็กจะตั้งใจทำงานมากขึ้น และสามารถนั่งทำงานได้นานๆ สังเกตเห็นได้จากผลงานของเด็ก เด็กจะตั้งใจเขียนและวาดภาพประกอบบรรยายสี่สอยงาม และนำเสนอผลงานของตนให้เพื่อนๆ ดูและฟัง เด็กตื่นเต้นมาก เพราะผลงานของตนไม่เหมือนใคร ทั้งคำ/ข้อความและภาพที่วาด

4. นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น จากความโกลาหลที่เกิดขึ้นในช่วงแรกๆ ของการเรียนรู้ ครูอรอนงค์ได้พยายามสอนให้นักเรียนมีการดูแล จัดระเบียบการแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกัน การเดินแถวไปยังแหล่งการเรียนรู้ หลังจากการดำเนินการ 8 สัปดาห์ นักเรียนสามารถจัดระเบียบได้อย่างรวดเร็ว และดูแลกันได้ในส่วน โดยเด็กจะใช้คำพูดเลียนแบบครู

5. ในการพานักเรียนไปแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ภายในโรงเรียน นักเรียนได้มีโอกาสพบบุคคลากรต่างๆ ของโรงเรียน เช่น แม่ครัว นักการ ผู้ปกครอง อาจารย์ใหญ่ ครูชั้นอื่นๆ เจ้าหน้าที่ธุรการ นักเรียนรุ่นพี่ ทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างกันมากขึ้น ครูอรอนงค์จะสอนให้นักเรียนกล่าวขอบคุณวิทยากร โดยจัดให้มีการเปลี่ยนกับเป็นตัวแทนกลุ่มกล่าวขอบคุณ เด็กๆจะตื่นเต้นมาก

ผลการดำเนินการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ครูอรอนงค์สามารถนำไปในการตอบคำถามการวิจัยที่กำหนดไว้และเขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้

7.2 ตัวอย่างการลงมือปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา

จากกรณีตัวอย่างปัญหาของครูอรอนงค์ ครูมีนักเรียนอยู่ 5 คน ซึ่งมีปัญหาการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และครูได้หาข้อมูลและวางแผนการสอนเสริมให้แก่เด็กทั้ง 5 โดยมีการจัดสอนสระและพยัญชนะให้แก่เด็กอย่างเป็นระบบ และให้รางวัลที่เด็กชอบเป็นแรงจูงใจ ก็คือ ตุ๊กตาพลาสติก สำหรับให้เล่นทอยกอง

ครูอรอนงค์ลงมือปฏิบัติการโดยการศึกษาคู่มือการสอนและจัดทำบัตรคำพยัญชนะและสระที่จะสอนเด็ก โดยจัดทำเป็นชุดๆ ชุดละ 5 ตัว พร้อมกันนั้น ก็แสวงหาเพลงเกี่ยวกับพยัญชนะและสระที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างสนุกและจำได้ง่าย ซึ่งในที่สุดครูอรอนงค์ก็ตัดสินใจใช้เพลงชุดเรียนรู้สระของรองศาสตราจารย์ ประคอง สุทธสาร

เมื่อเตรียมการเสร็จแล้ว ครูอรอนงค์จึงทำจดหมายแจ้งไปยังผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 5 คนว่า จะขอสอนเสริมให้เด็กเป็นพิเศษวันละ 15 นาที ก่อนเข้าเรียนตอนเช้า เป็นเวลา 1 เดือน ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองช่วยทบทวนความรู้ให้เด็กด้วย ปรากฏว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีมาก รับปากว่าจะทบทวนการอ่านของเด็กให้ทุกวัน

ครูอรอนงค์ทำความตกลงกับเด็ก และเริ่มสอนเสริมให้เด็กตามแผนวันละ 10 นาที โดยมีการตรวจสอบความรู้เด็กก่อนการสอนเสริม 5 นาที แล้วจึงให้เด็กนำพยัญชนะและสระที่เรียน กลับไปทบทวนที่บ้าน ในวันรุ่งขึ้น ก่อนการสอนเสริม ครูจะตรวจสอบการอ่านของนักเรียนแต่ละคนว่าอ่านได้หรือไม่ โดยการตรวจสอบนี้จะทำให้ลักษณะทบทวน คือ เด็กต้องอ่านทวนของเก่าที่เรียนมาตั้งแต่ต้น จนถึงขณะนั้น

จากการดำเนินการ ครูอรอนงค์พบว่า ใน 2 สัปดาห์แรก เด็กตั้งใจเรียนมาก ซึ่งอาจจะมาจากการที่เห็นว่าครูให้

ความสนใจเขาเป็นพิเศษ หรืออาจจะมาจากความต้องการอยาก
ได้รางวัล หรืออาจเป็นเพราะทางบ้านได้รับรู้และช่วยทบทวนให้
เมื่อครูทดสอบ เด็กสามารถอ่านได้หมดทุกคน ซึ่งทั้งครูและเด็ก
ต่างก็ดีใจ แต่พอเข้าสู่สัปดาห์ที่ 3 เมื่อพยัญชนะและสระสะสม
มากขึ้น เด็กเริ่มอ่านผิด โดยเฉพาะพยัญชนะที่ฟังเสียง เช่น ค,
ข,ค และ ท,ธ,ฒ,ท และสระที่อ่านยาก เช่น เออะ, เอื้อะ, อัวะ ครู
อรอนงค์จึงปรึกษาเด็กว่าจะทำอย่างไรดี เด็กเสนอแนะให้
แก้ปัญหาโดยลดจำนวนลงจาก 5 ตัว ให้เหลือเพียง 3 ตัว ครู
อรอนงค์จึงปรับแผน ทำตามที่ได้เด็กเสนอแนะ และพยายามผูก
ความหมายของคำเพื่อให้นักเรียนจำได้ แต่ก็ยังมีนักเรียนที่จำ
ไม่ได้ ครูอรอนงค์จึงให้เด็กช่วยกันคิดเอง พบว่าเด็กจำได้ดี
ตัวอย่างเช่น เด็กคิดผูกความหมายของพยัญชนะ ค ค และ ข ว่า
ค ควาย หัวเข้า(ข้างใน) ค คน หัวแตก ข ระวัง หัวออก(ข้างนอก)
เป็นต้น

ในช่วงปลายของสัปดาห์ที่ 3 ครูอรอนงค์สังเกต
พบว่า นักเรียน 2 คน คือ ต้อย และตุ๊ก (นามสมมติ) อ่านได้เร็วขึ้น
และสามารถอ่านพยัญชนะบางตัวที่ยังไม่ได้สอน เมื่อพูดคุย
สอบถามเด็ก จึงทราบว่า แม่ของต้อยและตุ๊กได้ช่วยสอนให้ที่บ้าน
ในสัปดาห์ที่ 4 ของการดำเนินการ เกิดเหตุการณ์ที่ครูอรอนงค์
ประทับใจมาก คือเด็กเริ่มบอกครูว่า เขาไม่ต้องการตุ๊กตาเป็น
รางวัลอีกแล้ว เพราะมีมากแล้ว ตอนนี้เขาอยากได้นั่งสี
มากกว่าตุ๊กตา

ตั้งแต่สัปดาห์แรกจนถึงสัปดาห์ที่ 4 ครูอรอนงค์ได้ติดตามสังเกตพฤติกรรมการสนใจเรียนของนักเรียนทั้ง 5 คน ในขณะที่กำลังเรียนภาษาไทยในชั้นเรียนตามปกติ โดยครูบันทึกความถี่ทุกครั้งที่ต้องว่ากล่าวตักเตือนเด็กทั้ง 5 ให้สนใจเรียน ในสัปดาห์แรกพฤติกรรมของนักเรียนยังไม่มีเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน นักเรียนยังมีการพูดคุย / เล่น / แกล้งกันตามที่เคยทำ แต่สังเกตเห็นว่า เมื่อครูตักเตือน เด็กหันมาให้ความสนใจในการเรียนได้นานขึ้น โดยเฉพาะถ้าในการเรียนครั้งนั้นมีพยัญชนะ/สระ ที่เด็กอ่านได้จากการสอนเสริม ในสัปดาห์ที่ 2 – 3 เมื่อนักเรียนเริ่มจำพยัญชนะและสระได้มากขึ้น ครูอรอนงค์พบว่า เด็กเริ่มให้ความสนใจเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำพยัญชนะ/สระ และอ่านคำได้มากขึ้น เด็กตั้งใจทำแบบฝึกหัดได้นานขึ้น และส่งงานตามกำหนดได้มากขึ้น และในสัปดาห์ที่ 4 ความถี่ในการว่ากล่าวตักเตือนให้เด็กเลิกพูดคุย / เล่นกันลดน้อยลง

ในปลายสัปดาห์ที่ 4 เมื่อครูอรอนงค์ทดสอบการอ่านพยัญชนะและสระของเด็กทั้ง 5 คน พบว่า เด็กทุกคนสามารถอ่านได้ถูกต้องมากกว่า 90% ซึ่งอยู่ในระดับที่ครูพอใจ และคิดว่าการอ่านและจำพยัญชนะและสระได้ในระดับนี้ จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็ก ซึ่งได้แก่ การอ่านคำและข้อความต่างๆ ซึ่งครูอรอนงค์เตรียมที่จะศึกษาเรื่องนี้ต่อไป

ผลการดำเนินการและข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น ครูอรอนงค์สามารถนำไปใช้ในการตอบคำถามวิจัย และเขียน

เป็นรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้

ก่าวที่ 8 การสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย คือ การให้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย หรือการตอบคำถามวิจัยนั่นเอง ดังนั้นการตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยหรือคำถามวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลการวิจัย จะต้องมีความสอดคล้องกัน

ในการอภิปรายผลการวิจัย ครูผู้วิจัยควรวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นว่า การวิจัยได้ผลดีหรือไม่ดีเพราะอะไร มีข้อที่น่าสังเกตอะไรบ้าง ครูได้เรียนรู้หรือได้บทเรียนอะไรบ้าง ที่ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยต่อเนื่องอย่างไร

เนื่องจากงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นงานที่เน้นการทำวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติ โดยไม่ได้เน้นแผนแบบการวิจัยที่เคร่งครัด เป็นงานวิจัยที่มีเป้าหมายแตกต่างจากงานวิจัยเชิงวิชาการ ดังนั้น จึงไม่ควรใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเกณฑ์เดียวกัน เนื่องจากมีความแตกต่างกันตั้งแต่แนวคิด เป้าหมาย และขั้นตอนในการทำวิจัย คุณภาพของงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยดูได้จากคุณภาพของผู้เรียน ว่ามีคุณสมบัติอันพึงประสงค์อันเป็นผลสืบเนื่องจากวิธีการที่ครูใช้หรือไม่ รวมทั้งกระบวนการ

วิพากษ์วิจารณ์และตีความ/ แปลความหมายสิ่งที่ค้นพบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความกระจ่าง การขยายความรู้ความคิดของผู้ปฏิบัติ คุณภาพของงานวิจัยประเภทนี้ อยู่ที่การแสดงผลหลักฐานเกี่ยวกับกระบวนการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการที่ใช้ในการปรับปรุงวิธีการแก้ไข แนวปฏิบัติของครุณักวิจัย และความสามารถในการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ (สุวิมล ว่องวาณิช , 2544 : 96-97)

ก้าวที่ 9 การสะท้อนความคิด (Reflection)

การสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลการวิจัย คือ การรายงานความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ของครูผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยและตัวรายงานวิจัย รวมทั้งการใช้ประโยชน์งานวิจัยด้วย โดยทั่วไปครุณักวิจัยที่ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จะให้ความคิดสะท้อนแยกเป็น 3 ด้าน ด้านแรกจากการดำเนินการตามกระบวนการทำวิจัยทั้งหมดทุกขั้นตอนนั้น ครุณักวิจัยเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง เกิดการพัฒนาด้านความเป็นนักวิจัยมืออาชีพ และความเป็นครุมืออาชีพในเรื่องใดบ้าง โดยเน้นสาระที่เป็นส่วนนอกเหนือจากวัตถุประสงค์การวิจัย ด้านที่สองเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รายงานวิจัยกับเพื่อนร่วมงาน และ/หรือนักวิชาการ และด้านที่สามเป็นรายงานความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางหรือผลการนำรายงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา

แม้ว่าเป้าหมายของงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนจะอยู่ที่การแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มิใช่การมุ่งสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาหรือขยายองค์ความรู้ในศาสตร์ของตนเองก็ตาม แต่ข้อความรู้ที่ครูได้ศึกษาวิจัยและจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบที่มีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีสามารถช่วยให้ครูสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ได้ หากมีการนำผลการวิจัยเหล่านั้นมาสังเคราะห์ ซึ่งหากครูทุกคนมีการรวมพลังกันวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนของตนแล้ว ก็คาดหวังได้ว่า ในอนาคต ครูไทยจะสามารถเป็นผู้ผลิตองค์ความรู้ใหม่ ที่ตั้งอยู่บนฐานของความเป็นไทย คือสร้างจากสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กไทย สภาพแวดล้อมแบบไทยๆ ชุมชนและสังคมไทย ซึ่งน่าจะมีความเหมาะสมกับประเทศไทยและคนไทยมากกว่าทฤษฎีจากต่างประเทศ

สรุปได้ว่า การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการเขียนรายงานการวิจัย ควรประกอบไปด้วยขั้นตอน 9 ขั้นตอนหรือเก้าก้าว โดยในแต่ละขั้นตอนหรือแต่ละก้าว ครูผู้วิจัยควรคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญ ๆ อันจะช่วยให้การดำเนินการแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

เก้าก้าวสู่ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ก้าวที่ 1 การเลือกปัญหาวิจัย (ที่มาและความสำคัญของปัญหา)

- ที่มาของปัญหาวิจัย (ปัญหาจากตัวผู้เรียน
ปัญหาที่เกิดระหว่างการจัดการเรียนการสอน
ปัญหาที่เกิดจากความต้องการของครู)
- เลือกปัญหาที่สำคัญ
- เลือกปัญหาที่ไม่สามารถใช้วิธีการเดิม
แก้ปัญหาได้
- เลือกปัญหาที่ต่อเนื่อง
- เลือกปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

ก้าวที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัญหา

- สำนวณสภาพหรือลักษณะของปัญหา
- เก็บข้อมูลพื้นฐาน (หากทำได้)

ฯลฯ

ก้าวที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

- หาสาเหตุที่หลากหลาย
- หาสาเหตุที่สำคัญ

ก้าวที่ 4 การหาแนวทาง แก้ปัญหา / พัฒนาการเรียนรู้

- สังเกต วิเคราะห์ เชื่อมโยง
- คิดหาวิธีการที่แตกต่างไปจากเดิม
- ศึกษาหาความรู้ (อ่าน ฟัง พูดคุย)

**ก้าวที่ 5 การระบุปัญหาการวิจัย / คำถามวิจัย /
วัตถุประสงค์การวิจัย**

- ระบุให้ชัดเจน
- เขียนให้ถูกต้อง

**ก้าวที่ 6 การวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหา /
พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน**

- ศึกษาทำความเข้าใจในวิธีการ / นวัตกรรมที่นำมาใช้
- ระบุวิธีการ / ขั้นตอน ที่จะใช้ในการดำเนินการให้ละเอียดและชัดเจน
- เก็บข้อมูลพื้นฐาน (หากยังไม่ได้ทำในขั้นตอนที่ 2)

**ก้าวที่ 7 การลงมือปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูล และ
วิเคราะห์ข้อมูล**

- ให้อยู่ละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการแต่ละ
ขั้นตอนและสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการ แก้ไข
/ แนวปฏิบัติ

ก้าวที่ 8 การสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

- แสดงความคิดเห็นว่า การวิจัยได้ผลดี / ไม่ดี
เพราะอะไร
- ให้ข้อมูลว่าผู้วิจัยได้เรียนรู้หรือได้บทเรียน
อะไรบ้าง ตามวัตถุประสงค์การวิจัย
(สิ่งที่ค้นพบ ช่วยให้เกิดความเข้าใจ
ความกระจ่าง และการขยายความรู้
ความคิด อย่างไร)
- ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อเนื่อง

ก้ำวที่ 9 การสะท้อนความคิดในการวิจัย

- แสดงความคิดเห็นว่า การทำวิจัยปฏิบัติการ
ในชั้นเรียนครั้งนี้ ครูได้พัฒนาทักษะการวิจัย
และความเป็นครูมืออาชีพในด้านใด
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่/การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้รายงานวิจัย และความคิดเห็น
- ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง หรือผลการ
นํางานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางาน
ของครู

เอกสารอ้างอิง

สุวิมล ร่องวาณิช. (2544). *คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

ตอนที่ 3
การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน : กรณีตัวอย่าง
ทีศนา แชมมณี*

กรณีตัวอย่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของ
ครูอรอนงค์ ปัญญาดี (นามสมมติ) ที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็น
ตัวอย่างรายงานการวิจัยที่มีการดำเนินการตาม “เก้าก้าวสู่
ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน” ซึ่งคงจะช่วยให้
ท่านผู้อ่านได้เห็นแนวทางการเขียนรายงานวิจัย หลังจากที่ได้
ติดตามทำความเข้าใจวิธีการคิดอย่างมีระบบและวิธีการ
ดำเนินงานที่มีขั้นตอนชัดเจนของครูอรอนงค์ ปัญญาดี ในตอน
ที่ 2 มาแล้ว การเสนอกรณีตัวอย่างในตอนนี้มี 2 ตัวอย่าง
ตัวอย่างแรก คือ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการ
เรียนการสอน และตัวอย่างที่สอง คือ การวิจัยปฏิบัติการในชั้น
เรียนเพื่อแก้ปัญหา รายงานวิจัยที่เสนอเป็นกรณีตัวอย่างนี้เป็น
เพียงรูปแบบหนึ่งในการเสนอรายงาน ผู้อ่านอาจพิจารณา
ดัดแปลงวิธีการเขียนรายงานให้เป็นบท หรือเปลี่ยนชื่อหัวข้อได้
ตามความเหมาะสม

* ผู้เขียนขอขอบคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย เป็นอย่างมากที่ได้กรุณา
อ่านบทความนี้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและช่วยปรับแต่งให้บทความนี้มีความสมบูรณ์

**ตัวอย่างรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน :
กรณีตัวอย่างครูอรอนงค์**

**ตัวอย่างที่ 1 : การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา
การเรียนการสอน**

ชื่อเรื่อง ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มี
ต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความสนใจ
ในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง

ผู้วิจัย นางสาวอรอนงค์ ปัญญาดี (นามสมมติ)

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ฉันเป็นครูในโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดนราธิวาส ฉันสอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาเรื่องเด็กอ่านภาษาไทยไม่ได้ เนื่องจากเด็กใช้ภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น การเรียนรู้ภาษาไทยกลางของเด็กจึงค่อนข้างมีปัญหา แม้ว่าฉันจะพยายามเอาใจใส่เด็กมากขึ้นแต่ก็ยังไม่ได้ผล พอได้ทางโรงเรียนส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนพยายามใช้แหล่งเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โรงเรียนได้จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ครูใช้ประโยชน์ ฉันจึงรับที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากเป็นนโยบายของโรงเรียนส่วนหนึ่ง และฉันเองก็คิดว่า น่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น เพราะเด็กรักที่จะชอบที่จะออกจากห้องเรียนที่เป็นความจำเจ ฉันจึงสนใจที่จะศึกษาว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย

และความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ปัญหาวิจัยนี้เป็นปัญหาที่ฉันคิดว่าสำคัญ เพราะหากไม่แก้ไขจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ เนื่องจากภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และหากไม่ได้รับการแก้ไขตอนนี้ จะสะสมเป็นปัญหาใหญ่ที่ยากจะแก้ไขในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้สำหรับการสอนอ่านภาษาไทย ให้แก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่สองที่ใช้ภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น
- 2) เพื่อศึกษาผลการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความสนใจในการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่สอง

คำถามวิจัย

- 1) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทำได้อย่างไร
- 2) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างไร ในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และเกิดผลอย่างไร
- 3) การจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันและเรียนรู้ร่วมกันสามารถช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความสุขในการเรียนรู้หรือไม่ และอย่างไร

4) การจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยและความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นมาน้อยเพียงใด

5) อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จและความสุขในการเรียนภาษาไทย

แผนการดำเนินการวิจัย

ฉันวางแผนการดำเนินการวิจัยของฉันดังนี้

1) การศึกษาสภาพและสาเหตุของปัญหาการอ่านของเด็ก

เนื่องจากฉันยังไม่มีความชัดเจนในลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นว่า การอ่านภาษาไทยไม่ได้ของเด็กนั้นมีลักษณะอย่างไร และลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น เป็นปัญหาของเด็กทั้งชั้นหรือเกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ หรือเกิดขึ้นกับเด็กเพียงบางคน ฉันจึงดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาของเด็กก่อน ฉันได้ข้อมูลดังนี้

ลักษณะของปัญหาการอ่านภาษาไทย ของเด็ก	จำนวนเด็ก (N = 32 คน)
อ่านคำไม่ได้	20
1. อ่านตัวพยัญชนะไม่ได้	5
2. อ่านตัวสระไม่ได้	5
3. บอกรูปสระที่ประสมอยู่ในคำไม่ได้	10
อ่านคำได้	12
4. อ่านคำได้ถูกต้อง	12
5. อ่านคำได้แต่ออกเสียงเพี้ยน	8
6. อ่านคำได้ แต่ไม่รู้ความหมาย	8
7. อ่านคำง่าย (ไม่มีตัวสะกด) ได้ แต่อ่านคำยาก (มีตัวสะกดไม่ได้)	7

จัดสรุปได้ว่า เด็กในชั้นส่วนใหญ่ (20 คน ใน 32 คน) ยังอ่านคำภาษาไทยไม่ได้ และที่พออ่านได้ (12 ใน 32) ก็ออกเสียงเพี้ยนบ้าง ไม่รู้ความหมายบ้าง และบางคนยังอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ได้ ต่อไปฉันจึงดำเนินการหาสาเหตุ โดยใช้วิธีการสังเกต พูดคุยกับเด็ก สัมภาษณ์จากผลงานของเด็กและลองให้เด็กทำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัด ในที่สุดฉันสรุปสาเหตุสำคัญได้ว่า เด็กอ่านไม่ได้ เนื่องจาก เด็กขาดความรู้พื้นฐาน เด็กขาดการฝึกฝน เด็กขาดความสนใจในการเรียนรู้ เด็กอายุ ไม่กล้าแสดงออก

2) การศึกษาทำความเข้าใจในแนวทาง / วิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

สาเหตุข้างต้นทำให้ฉันเห็นว่า ฉันต้องช่วยเสริมพื้นฐานความรู้ให้เด็กและช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และกล้าแสดงออก ฉันคิดว่า การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งโรงเรียนให้การส่งเสริมอยู่แล้วเป็นวิธีการหนึ่งที่อาจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทั้งชั้นเกิดความสนใจในการเรียนรู้ หากฉันจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้เด็กได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กร่วมมือกันเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กัน อาจช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยดีขึ้น ฉันจึงพยายามศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในตอนแรก ฉันคิดว่า ไม่น่าจะยากอะไร เป็นเพียงการพาเด็กไปเรียนนอกห้องเรียนเท่านั้น แต่ในที่สุด ฉันก็ได้พบว่า ฉันเข้าใจผิด เพราะแท้ที่จริงแล้วจุดมุ่งหมายของการพาผู้เรียนไปเรียนยังแหล่งเรียนรู้นั้นมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้ข้อความรู้จากแหล่งเรียนรู้นั้น และได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ที่ต้องการ ดังนั้นเมื่อฉันเข้าใจแล้ว ฉันจึงวางแผนการสอนของฉันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของฉันจะครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ดังนี้

(1) ครูและผู้เรียนวางแผนร่วมกันในการไปเรียนรู้
จากแหล่งเรียนรู้ ในเรื่องต่างๆ

- เราต้องการเรียนรู้อะไร
- จะไปแหล่งเรียนรู้ใด เพราะอะไร
- จะหาข้อมูลที่ต้องการได้จากใคร อะไร ที่ไหน
และอย่างไร
- จะต้องจัดเตรียมอะไรบ้าง ใครต้องทำอะไร
อย่างไร

(2) ครูสอน / ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็น
ต่อการไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เช่น

- ทักษะกระบวนการคิด ได้แก่ ทักษะการสังเกต
การตั้งคำถาม การคิดเชื่อมโยง การคิดคาดคะเน ฯลฯ
- ทักษะการสื่อสาร เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน ฯลฯ
- ทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการปฏิสัมพันธ์
ทักษะการเผชิญสถานการณ์ ทักษะการแก้ปัญหา
เป็นต้น

(3) ครูพาผู้เรียนไปแหล่งเรียนรู้ / ผู้เรียนไปหาแหล่ง
เรียนรู้ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน

(4) ครูและผู้เรียนร่วมกับวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล
และนำเสนอข้อมูล

ฉันนำแนวทางนี้ไปเป็นฐานในการจัดทำแผนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถอ่านภาษาไทยได้ดี

3) การจัดทำแผนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้การดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล

ฉันมีเวลาในการสอนภาษาไทยทุกวันๆ ละ 2 คาบ โดยฉันต้องสอนบูรณาการทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปพร้อมๆ กัน แต่เนื่องจากเด็กมีปัญหาด้านการอ่านภาษาไทยกลางมาก ฉันจึงใช้เวลาฝึกฝนด้านการอ่านเป็นพิเศษ โดยตั้งใจจะนำวิธีสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการสอนเป็นเวลา 4 สัปดาห์ เพื่อศึกษาผล ฉันจึงจัดทำแผนการสอนขึ้นใช้ในสัปดาห์แรกก่อน 3 แผนๆ ละ 2 คาบ และค่อยๆ ทำแผนอื่นๆ ต่อไป ซึ่งคิดว่าคงจะมีอย่างน้อย 10 แผนๆ ละ 2 คาบ

แผนของฉันมีลักษณะทำนองนี้

ขั้นที่ 1 - ครูและผู้เรียนตกลงกันว่า จะเรียนรู้ศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้และพืช และจะไปศึกษาแหล่งสวนหย่อมในโรงเรียนว่า มีพืชและต้นไม้อะไรบ้าง (การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และการวางแผนการเรียน)

- ครูแบ่งหน้าที่ให้ทุกคนเตรียมกระดาดและดินสอเพื่อไปวาดรูปพืช / ต้นไม้ อย่างน้อยคนละ 2 ชนิด ไม่ซ้ำกัน

ขั้นที่ 2 - ครูฝึกทักษะการสังเกต และการตั้งคำถามให้แก่เด็ก

ขั้นที่ 3 - ครูพาผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยไปสวนหย่อมที่ละกลุ่ม ให้นักเรียนเลือกพืชคนละ 2 ชนิด และวาดรูปไว้ และตั้งคำถามเกี่ยวกับพืชนั้นๆ ชนิดละ 1 คำถามเป็นอย่างน้อย

ขั้นที่ 4 - ครูให้ผู้เรียนแต่ละคนชี้พืชที่ตนเองเลือกและบอกชื่อพืชนั้นในภาษายาวี พร้อมทั้งนำเสนอภาพที่วาดไว้ ครูบอกชื่อพืชเป็นภาษาไทยกลางให้เด็กพูดตามและมอบบัตรคำให้เด็กถือไว้ ให้เด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับพืชที่ตนเลือกและช่วยกันตอบคำถาม ทำจนครบทุกคน

ขั้นที่ 5 - ครูและเด็กกลับเข้าห้องเรียน ให้เด็กจับคู่ นำภาพและบัตรคำของตนนำเสนอต่อเพื่อนแลกเปลี่ยนกัน และเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ จนทุกคนได้อ่านทุกคำ หากเด็กลืม อ่านไม่ได้ ให้ยกมือเรียกครู ครูจะเข้าไปช่วยเหลือ

ขั้นที่ 6 - ครูและเด็กสรุปร่วมกันถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้

ขั้นที่ 7 - ครูและเด็กร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในขั้นตอนที่ 1 รวมทั้งประเมินกระบวนการเรียนการสอน เพื่อที่ครูจะสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปได้

แผนอื่นๆ ของฉันจะมีลักษณะทำนองนี้ แต่จะเปลี่ยนเนื้อหาสาระตามความสนใจของเด็ก เช่น การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับอาหาร ร้านค้า สหกรณ์ ห้องสมุด เป็นต้น และมีการปรับในจุดต่างๆ ตามความเหมาะสม ฉันดำเนินการสอนและเก็บ

รวบรวมข้อมูลไว้จนครบ 4 สัปดาห์ แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อดูว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นเพียงใด

นอกจากเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กแล้ว ฉันยังสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสนใจเรียนของเด็กอีกด้วย ใน ตอนต้นฉันคิดว่าจะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล แต่เมื่อคิดอีกทีพบว่า เป็นไปได้ยาก เพราะการสอนโดยการ สังเกตเด็กไปพร้อมๆ กันด้วย คงทำได้ไม่ทั่วถึง ฉันจึงคิดใหม่ว่า การศึกษาในภาพรวมก็น่าจะให้ข้อมูลเพียงพอ แต่ฉันก็ยังมี ปัญหาเรื่องการสังเกตอยู่อีก เนื่องจากขณะสอน ฉันบันทึกไม่ทัน จึงพยายามคิดหาทางที่จะแก้ปัญหานี้ ในที่สุดก็ได้ความคิดว่า น่าจะให้นักเรียนช่วยได้ ดังนั้นในการสอนแต่ละครั้ง ฉันจึงเลือก นักเรียน 4 คน ให้เป็นผู้ช่วยครูทำหน้าที่สังเกตการณ์ และบันทึก ข้อมูล เมื่อมีพฤติกรรมตามรายการเกิดขึ้น โดยฉันออกแบบ บันทึกให้ง่ายสำหรับเด็ก เป็นแบบให้บันทึกชื่อผู้แสดงพฤติกรรม และขีดเครื่องหมายแสดงความถี่ของพฤติกรรมนั้น โดยให้ นักเรียน 2 คน สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจเรียน และ อีก 2 คน สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สนใจเรียน โดยฉัน มอบหมายให้นักเรียนหมุนเวียนช่วยจนครบทุกคน ทั้งนี้ฉันจะให้ คำแนะนำในการสังเกตแก่เด็กจนเข้าใจก่อนดำเนินการสอน

ฉันให้เด็กสังเกตพฤติกรรมก่อนการสอนโดยใช้
กระบวนการเรียนรู้เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และหาค่าเฉลี่ยของ
ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไว้ ต่อไปจึงสอนด้วยกระบวนการที่
วางแผนไว้เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยนักเรียนช่วยสังเกตพฤติกรรม
และเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบกับข้อมูล
ก่อนการสอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5. การดำเนินการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2

ผลการวิจัย

ฉันขอเสนอผลการวิจัยตามคำถามวิจัยที่ฉันได้กำหนดไว้
ตั้งแต่ต้นคือ

1) ฉันสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้
โดยศึกษาทำความเข้าใจ และกำหนดแนวทางที่ประกอบด้วย
หลักการสำคัญๆ ของการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากแหล่ง
การเรียนรู้ขึ้น เพื่อเป็นแนวให้ฉันทำได้ตามหลักการ ไม่หลงทาง
และฉันก็ใช้แนวทางนั้นในการสร้างแผนการสอน

2) ฉันพบว่า นักเรียนชอบ

(1) นักเรียนชอบการออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน
เด็กแสดงความตื่นเต้นและกระตือรือร้นที่จะออกไปเรียนรู้ ซึ่ง
ส่งผลให้เด็กให้ความสนใจต่อการเตรียมการ หรือขั้นวางแผน
งาน

ใบแทรก (แทรกหน้า 112)

ข้อ 4 และ 5 ในหน้า 112 ปรับแก้เป็นดังนี้

4) การดำเนินการสอนและการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2

หลังจากการทดลองสอน 4 สัปดาห์แรก ฉันพบว่า
นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านเพิ่มขึ้นมาก และมีพฤติกรรม
สนใจเรียนมากขึ้น ฉันดีใจมาก แต่คิดว่าควรทำต่อเนื่องอีก
เพราะพบสิ่งที่ควรปรับปรุงหลายอย่าง ฉันจึงดำเนินการทดลอง
ต่ออีก 4 สัปดาห์เป็นรอบที่ 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลไว้
การวิเคราะห์ข้อมูล

ฉันนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนแต่ละ
คนมาเปรียบเทียบกับระหว่างก่อนการทดลองสอน และหลังการ
ทดลองสอน 4 สัปดาห์ (รอบที่ 1) และระหว่างหลังการทดลอง
สอน 4 สัปดาห์รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ผลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ย
หลังการสอน 4 สัปดาห์แรกเพิ่มขึ้นจาก 6.78 คะแนน (คะแนน
เต็ม 30 คะแนน) เป็น 16.03 คะแนน คือเกินครึ่งเล็กน้อย และ
เมื่อสอนต่ออีก 4 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอีกเป็น 21.09
คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับที่ฉันพอใจ และที่ฉันพอใจมากที่สุดคือ
เด็กที่อ่อนมากของห้องได้คะแนนสูงขึ้นมาในระดับ 50% ขึ้นไป
ทุกคน

ในด้านพฤติกรรมสนใจเรียนของนักเรียนนั้น ฉันนำ
ข้อมูลพฤติกรรมสนใจเรียนและไม่สนใจเรียนของนักเรียนที่
รวบรวมไว้ มาหาค่าเฉลี่ยของความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น/ลดลงระหว่างก่อนการทดลอง
สอน 1 สัปดาห์กับหลังการทดลองสอน 4 สัปดาห์แรกและ

ระหว่างการทดลองสอน 4 สัปดาห์แรกกับ 4 สัปดาห์หลัง ผลปรากฏว่า นักเรียนถามคำถามเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยจาก 5 ครั้งเป็น 16.5 ครั้ง ในการสอนรอบแรก และจาก 16.5 ครั้งเพิ่มเป็น 20.4 ครั้ง ในการทดลองสอนรอบที่ 2 ส่วนการตอบคำถามคำถามนั้น เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยจาก 10.2 ครั้งเป็น 18.7 ครั้ง ในการทดลองสอนรอบแรกและจาก 18.7 ครั้ง เป็น 24.4 ครั้งในการทดลองรอบที่ 2

สำหรับพฤติกรรมไม่สนใจเรียนนั้น นักเรียนมีการพูดคุยกับระหว่างครูดำเนินการสอนหรือนักเรียนทำงาน ลดลงจาก 14.2 ครั้ง เป็น 6.8 ครั้ง ในการทดลองรอบแรก และจาก 6.8 ครั้ง ลดลงเหลือ 4.7 ครั้ง ในการทดลองรอบที่ 2 ส่วนพฤติกรรมการไม่ส่งงานนั้น นักเรียนมีพฤติกรรมลดลงจาก 9.5 ครั้ง เป็น 6.3 ครั้ง ในการทดลองรอบแรก และจาก 6.3 ครั้ง ลดลงเหลือ 2.9 ครั้ง ในการทดลองรอบที่ 2

(2) เนื่องจากนักเรียนยังเล็กและขาดความพร้อมทางภาษา เมื่อฉันให้นักเรียนตั้งคำถามว่าอยากรู้อะไรเป็นรายบุคคล พบว่า ต้องใช้เวลามาก ฉันจึงปรับปรุงกระบวนการโดยให้นักเรียน ช่วยกันคิดเป็นกลุ่ม โดยเฉลี่ยนักเรียนที่กล้าพูดกล้าแสดงออก ให้อยู่ในทุกๆ กลุ่ม ซึ่งพบว่า ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กใช้ภาษายาวีในกลุ่มสื่อสารกัน โดยมีเด็กเก่ง/เด็กกล้าแสดงออก เป็นผู้นำในกลุ่ม ต่อมาในการดำเนินงานรอบที่ 2 อีก 4 สัปดาห์ ฉันจึงเริ่มให้เด็กเก่งที่เป็นผู้นำลดบทบาทลง ให้ใช้เทคนิคการพูดเวียนรอบวง และหมุนเวียนให้ทุกคนกล้าพูด ไม่ซ้ำซ้อนเหมือนแต่ก่อน เพียงแต่บางคนยังพูดได้ไม่ดี ไม่คล่อง ซึ่งฉันคิดว่าสามารถแก้ไขได้ในโอกาสต่อไป

(3) นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถซักถามวิทยากรจากแหล่งการเรียนรู้และจดจำคำตอบที่ได้ และสามารถกลับมาเล่าให้เพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งฟังอย่างภาคภูมิใจ เมื่อฉันให้อ่านและเขียนคำหรือข้อความที่ตนเองได้จากแหล่งเรียนรู้ จะตั้งใจทำงานมากขึ้น และสามารถนั่งทำงานได้นานๆ สังเกตเห็นได้จากผลงานของเด็ก เด็กจะตั้งใจเขียนและวาดภาพประกอบบรรยายสี่สวยงาม และนำเสนอผลงานของตนให้เพื่อนๆ ดูและฟัง เด็กตื่นเต้นมาก เพราะผลงานของตนไม่เหมือนใคร ทั้งคำ/ ข้อความและภาพที่วาด

(4) นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น จากความ
โกลาหลที่เกิดขึ้นในช่วงแรกๆ ของการเรียน ฉันได้พยายามสอน
ให้นักเรียนมีการดูแล จัดระเบียบการแบ่งกลุ่ม ทำงานร่วมกัน
การเดินทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ หลังจากการดำเนินการ 8
สัปดาห์ นักเรียนสามารถจัดระเบียบได้อย่างรวดเร็ว และดูแลกัน
ได้ในบางส่วน โดยเด็กจะใช้คำพูดเลียนแบบที่ฉันใช้

(5) ในการพานักเรียนไปแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
ภายในโรงเรียน นักเรียนได้มีโอกาสพบบุคลากรต่างๆ ของ
โรงเรียน เช่น แม่ครัว นักการ ผู้ปกครอง อาจารย์ใหญ่ ครูชั้น
อื่นๆ เจ้าหน้าที่ธุรการ นักเรียนรุ่นพี่ ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพระหว่าง
กันมากขึ้น ฉันได้สอนให้นักเรียนกล่าวขอบคุณวิทยากร โดยจัด
ให้มีการเปลี่ยนกับเป็นตัวแทนกลุ่มกล่าวขอบคุณ เด็กๆจะตื่นเต้น
มาก

3) ฉันได้ดำเนินการทดสอบนักเรียนก่อนการเรียนและ
หลังจากการเรียนรอบแรก 4 สัปดาห์ เพื่อดูว่ากระบวนการเรียนรู้
จากแหล่งเรียนรู้ สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน
ภาษาไทยและความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นมาก
น้อยเพียงใด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่สอง ก่อนการทดลองสอน หลังการทดลองสอน
รอบแรกและรอบหลังการทดลองสอนรอบที่ 2 รวมทั้งคณะที่เพิ่ม/
ลด

ลำดับ ที่	ชื่อ (นามสมมติ)	คะแนนการอ่านภาษาไทย (เต็ม 30 คะแนน)				
		ก่อนการ ทดลอง สอน	หลังการ ทดลองสอน 4 สัปดาห์ (รอบแรก)	คะแนน เพิ่ม/ลด	หลังจาก ทดลอง สอน 4 สัปดาห์ (รอบที่2)	คะแนน เพิ่ม/ลด
1.	แก้ว	2	12	+10	15	+3
2.	ตาล	5	14	+9	18	+4
3.	นวล	8	16	+8	20	+4
4.	อິศิด	6	15	+7	20	+5
5.	จอม	10	20	+10	25	+5
6.	รอน	4	11	+7	17	+6
7.	ดาว	2	10	+8	15	+5
8.	ป้อม	10	22	+12	26	+4
9.	บอลล์	7	15	+8	21	+6
10.	สันต์	10	17	+7	22	+5
11.	กัษย	8	18	+10	23	+5
12.	ด้อม	4	12	+8	17	+5
13.	ปาน	10	19	+9	24	+5
14.	ตุ๊ก	2	11	+9	17	+6
15.	แพร	14	25	+9	30	+5
16.	เกอ	6	14	+8	19	+5
17.	เพชร	4	13	+9	17	+4

ลำดับ ที่	ชื่อ (นามสมมติ)	คะแนนการอ่านภาษาไทย (เต็ม 30 คะแนน)				
		ก่อนการ ทดลอง สอน	หลังการ ทดลองสอน 4 สัปดาห์ (รอบแรก)	คะแนน เพิ่ม/ลด	หลังจาก ทดลอง สอน 4 สัปดาห์ (รอบที่2)	คะแนน เพิ่ม/ลด
18.	ปู	8	14	+6	20	+6
19.	จิ๋ว	4	13	+9	19	+6
20.	เข็ม	7	15	+8	21	+6
21.	แฉิว	10	21	+11	27	+6
22.	จิม	4	12	+8	17	+5
23.	ด้อย	2	15	+13	20	+5
24.	โป้ง	2	9	+7	16	+7
25.	แย้ม	12	24	+12	28	+4
26.	เบิร์ต	8	16	+8	20	+4
27.	แต้ว	10	22	+12	27	+5
28.	แชน	4	12	+8	18	+6
29.	นาง	13	26	+13	30	+4
30.	ก๊วก	5	13	+8	17	+4
31.	ดอม	13	23	+13	28	+5
32.	บัว	6	14	+8	21	+7
	คะแนนรวม	217	513	+296	675	+162
	ค่าเฉลี่ย	6.78	16.03	+9.25	21.09	+5.06

จากคะแนนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำมากคือ 6.78 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 30 คะแนน หลังจากการสอน 4 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 16.03 คือเกินครึ่งเล็กน้อย และเมื่อสอนต่ออีก 4 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอีกเป็น 21.09 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับที่ฉันพอใจ และที่ฉันพอใจมากที่สุด คือ เด็กที่อ่อนมากของห้องได้คะแนนสูงขึ้นมาในระดับ 50% ขึ้นไปทุกคน

ส่วนในด้านความสนใจเรียนของนักเรียนนั้น นักเรียนแสดงความสนใจในการเรียนมากขึ้น โดยมีการถามคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนเพิ่มขึ้นทั้งโดยเฉลี่ยและเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ที่สอน ในทางตรงกันข้าม นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่สนใจเรียนน้อยลง ได้แก่ มีการพูดคุย/เล่นกัน ขณะกำลังเรียน/สอน และการไม่ส่งงานตามกำหนดเวลาดนน้อยลง

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวไปแล้ว ฉันคิดว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จและความสุขในการเรียนภาษาไทยมีอยู่หลายประการ ประการแรกคือ การที่ฉันให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ฉันคิดว่า เด็กรู้ว่าฉันพยายามจะช่วยเหลือ และเขาก็พอใจที่ฉันให้ความสนใจเขา เขาจึงให้ความร่วมมือและพยายามให้สมกับที่ฉันคาดหวัง ประการที่ 2 ฉันคิดว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ดี ซึ่งก็ต้องอาศัยปัจจัยที่ 3 คือ ฉันต้องมีความเข้าใจในวิธีการที่ใช้ ถ้าฉันไม่ศึกษาว่าองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

คืออะไร ฉันก็คงสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะขาดหัวใจสำคัญ
ฉันคิดว่า การที่การวิจัยของฉันได้ผลดีนี้ ก็คงเป็นเพราะปัจจัย
ต่างๆ ดังกล่าว

การสะท้อนความคิด

ฉันได้พยายามทำงานวิจัยนี้ เนื่องจากเป็นนโยบายของ
โรงเรียนเป็นประการสำคัญ ประกอบกับฉันอยากช่วยเด็กอยู่แล้ว
แต่ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะได้ผล เมื่อเรียนรู้วิธีการในการทำ
วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และลงมือทำจริงๆ ฉันก็ได้พบว่า การ
ช่วยเด็กด้วยวิธีนี้ ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อเด็กเพียงเท่านั้น แต่เกิด
ประโยชน์ต่อฉันเช่นเดียวกัน ฉันได้เรียนรู้อะไรหลายอย่าง ซึ่งบาง
เรื่องฉันไม่เคยคิดมาก่อน บางเรื่องฉันเคยได้ยินได้ฟังมาก่อน แต่
ก็ไม่ได้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ฉันจะขอเล่าประเด็นสำคัญ
บางประเด็นที่ฉันได้เรียนรู้ ดังนี้

1. การให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ต่างๆ
ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเรียนรู้ด้วยความ
หมายมั่นมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการให้เด็กช่วยวางแผนที่จะ
ไปเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เด็กสามารถทำได้และ
เสนอแนะความคิดที่ดีๆ และการที่เด็กรู้เป้าหมายหรือ
จุดมุ่งหมายของกิจกรรม ทำให้เด็กรู้จักควบคุมการเรียนรู้ของตน
ฉันคิดว่า ต่อไปในการเรียนวิชาอื่นๆ หรือการสอนด้วยวิธีอื่นๆ แม้
จะไม่ใช้การสอนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ก็ตาม

ฉันจะพยายามให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้มากขึ้น
ฉันมีความรู้สึกมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในศักยภาพของเด็ก
มากขึ้น

2. ฉันเข้าใจแล้วว่า ปัญหาในการเรียนการสอนที่เคยคิด
ว่าเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ไม่ใช่มาจากตัวเด็กเท่านั้น แต่มาจากการ
สอนของครูด้วย หากครูให้ความเอาใจใส่ ไม่ละเลย ทำความ
เข้าใจและหาข้อมูลให้เห็นสภาพปัญหาที่แท้จริงของเด็ก และ
ดำเนินการช่วยเหลือเด็กอย่างจริงจังแล้ว ปัญหาหลายปัญหา
สามารถคลี่คลายไปได้ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพระหว่างครูและ
นักเรียนก็ดีขึ้นด้วย

3. ฉันได้พบว่า นอกจากจะให้เด็กมีส่วนร่วมในการ
วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ แล้ว เด็กยังสามารถช่วยครู
ทางด้านการสอนอีกด้วย ดังตัวอย่างที่ฉันให้เด็กช่วยสังเกตและ
บันทึกพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งการทำเช่นนี้ นอกจากเด็กจะช่วยครูได้
แล้ว เด็กยังเกิดความภูมิใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่าอื่นๆ
ตามมาอีกด้วย ฉันเกิดความคิดว่าต่อไปอาจให้เด็กช่วยคิดและ
ทำสื่อการสอนช่วยฉันอีกด้านหนึ่งด้วย

4. ฉันเริ่มมีความพอใจ และความมั่นใจในการสอน โดย
ใช้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และคิดว่า สามารถอธิบาย
และให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สนใจคนอื่นๆ ได้ ในขณะเดียวกันฉันก็
เริ่มคิดที่จะขยายแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน จากแหล่งเรียนรู้ใน
โรงเรียนออกไปสู่นอกโรงเรียน

5. ฉันรู้สึกมีความสุขในการสอนมากขึ้น เพราะไม่ต้องเหนื่อยกับการว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียน ฉันเริ่มเข้าใจแล้วว่า หากครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของเด็กแล้ว เด็กจะพุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมการเรียนรู้ แทนการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อเรียกร้องความสนใจ

6. ฉันได้พบว่า การที่จะช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออก นั้น ต้องพึงปัจจัยสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือ การใช้กลุ่ม และการให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกฝนบ่อยๆ ฉันคิดว่า จะพยายามเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้มากขึ้น ฉันจะได้มีเทคนิคมาใช้ในการสอนมากขึ้น เรื่องนี้ฉันต้องขอบคุณเพื่อนครูหลายคน ที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ฉันในการจัดกลุ่ม ตอนที่ฉันนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน ฉันได้ความคิดอีกหลายอย่างจากเพื่อนครู ซึ่งฉันคิดว่าจะนำไปใช้กับนักเรียนของฉันได้

ตัวอย่างที่ 2 : การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา

ชื่อเรื่อง การแก้ปัญหาพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาไทย

ไม่เพียงพอของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง

ผู้วิจัย นางสาวอรอนงค์ ปัญญาดี (นามสมมติ)

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

โรงเรียนของฉันเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา อยู่ในจังหวัดนราธิวาส ฉันเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ฉันพบว่าเด็กนักเรียนบางคนมีปัญหาการอ่านภาษาไทยไม่ได้ เนื่องจากเด็กใช้ภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น จึงมีปัญหาในการเรียนรู้ภาษาไทยภาคกลาง ในสัปดาห์แรกของภาคเรียน ฉันได้สำรวจปัญหาของเด็กนักเรียนที่อ่านภาษาไทยไม่ได้ อ่านตัวสระไม่ได้ และบอกรูปสระที่ประสมอยู่ในคำไม่ได้ จากผลการสำรวจของฉัน เด็กในชั้นเรียนส่วนใหญ่ (20 คน จาก 32 คน) ยังอ่านภาษาไทยไม่ได้ถูกต้อง แต่ในจำนวนนักเรียนทั้ง 20 คนนี้ มีปัญหาในการอ่านน้อย 15 คน คือ อ่านคำได้แต่ออกเสียงเพี้ยน หรืออ่านคำได้แต่ไม่รู้ความหมาย หรืออ่านคำได้เฉพาะคำง่าย ส่วนนักเรียนอีก 5 คน มีปัญหามากเพราะไม่สามารถอ่านคำพยัญชนะ และสระได้ ฉันจึงตัดสินใจว่าจะช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนทั้ง 5 คนนี้ก่อน เนื่องจากเป็นปัญหาที่หากปล่อยไป จะกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก เพราะภาษาเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกวิชา หากเด็กอ่านหนังสือไม่ได้จะมี

เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกวิชา หากเด็กอ่านหนังสือไม่ได้จะมีปัญหาในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป และอาจทำให้เด็กเกิดปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ตามมาด้วย

ปัญหาวิจัย

การเสริมพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยให้แก่เด็กนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความสนใจในการเรียนของเด็กนักเรียนที่มีปัญหาจำนวน 5 คน ได้มากน้อยเพียงใดและอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบการเสริมพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนจำนวน 5 คน ที่ขาดพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยโดยใช้กระบวนการเสริมพื้นฐานความรู้อย่างเป็นระบบ
3. เพื่อทบทวนผลการแก้ปัญหาผู้เรียนจำนวน 5 คน ที่ขาดพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทย โดยใช้กระบวนการเสริมพื้นฐานความรู้อย่างเป็นระบบ

คำถามการวิจัย

1. การเสริมพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยอย่างเป็นระบบ ทำได้อย่างไร
2. ผู้เรียนมีปฏิกิริยาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมพื้นฐานความรู้อย่างเป็นระบบนอกเวลาเรียนอย่างไร

3. การเสริมพื้นฐานความรู้ด้านภาษาไทยอย่างเป็นระบบ
ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาไทย และความ
สนใจในการเรียนของเด็กมากน้อยเพียงใด และอย่างไร
4. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผู้เรียนประสบผลสำเร็จใน
การเรียนภาษาไทย และมีความสุขในการเรียนรู้

แผนการดำเนินการวิจัย

ฉันคิดว่า ก่อนอื่นฉันต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับเด็กนักเรียนที่มี
ปัญหาทั้ง 5 คน ว่า เด็กคนไหนชอบหรือไม่ชอบอะไร เพื่อที่จะได้
ใช้สิ่งที่เด็กชอบเป็นรางวัล เป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียนเพิ่มเติมอย่าง
เป็นระบบ เพื่อฝึกการอ่านพยัญชนะกับฉันทุกวัน ฉันวางแผนว่า
จะใช้เวลาในการสอนเสริมพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาไทย วันละ
10 นาที นอกเวลาเรียนตอนเช้าก่อนเข้าเรียน โดยจะใช้เทคนิคผูก
พยัญชนะเป็นคำคล้องจองให้เด็กอ่านและจำง่าย และจัดหา
รางวัลที่เด็กชอบไว้ให้ กำหนดว่าจะให้นักเรียนอ่านวันละ 5 ตัว
จนกว่าจะจำพยัญชนะได้ครบทั้ง 44 ตัว และสระทั้ง 32 ตัว
คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน

โดยสรุปแผนการดำเนินการวิจัยของฉันมีดังนี้

1. การหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กนักเรียน จากการสำรวจ
เบื้องต้น เด็กนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านทั้ง 5 คน อ่านพยัญชนะ
และอ่านสระไม่ได้เลย ฉันจะทำการสำรวจอีกครั้งหนึ่งว่าเด็กทั้ง 5
คนอ่านไม่ได้เลยจริงหรือไม่ และจะพูดคุยกับเด็กว่า เด็กชอบ

หรืออยากได้อะไรมากที่สุด ถ้าเด็กทำงานให้ฉันได้ตามที่ตกลงกันไว้โดยจะใช้เวลาสัปดาห์แรกของเดือนที่ 2 ของภาคการศึกษาต้น

2. การเตรียมการสอนและจัดหารางวัล เพื่อตอบคำถามวิจัยข้อ 1 ฉันศึกษาคู่มือการสอนและจัดทำบัตรคำเป็นรูปพยัญชนะและสระที่กำหนดไว้ว่าจะสอนเด็กนักเรียนเป็นชุด ชุดละ 5 ตัว ฉันเตรียมเพลงเกี่ยวกับพยัญชนะและสระไว้ด้วย โดยใช้เวลาเตรียมการในสัปดาห์ที่ 2

3. การปฏิบัติการสอนเสริม ฉันทำจดหมายแจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 5 คน ทราบว่าจะใช้เวลาสอนเพิ่มเป็นพิเศษก่อนเข้าเรียน วันละ 10 นาทีและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยทบทวนความรู้ให้เด็กด้วย กำหนดดำเนินการสอนทุกวันทำการ ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ในการสอนแต่ละครั้งจะมีการทบทวนให้นักเรียนอ่านพยัญชนะและสระที่ได้เรียนไปแล้ว มีการให้รางวัลที่เด็กชอบ และชมเชยเมื่อเด็กอ่านได้ถูกต้อง

4. การศึกษาผลการสอนเสริม เพื่อตอบคำถามวิจัยข้อ 2 – 4 ฉันวางแผนสังเกตปฏิกิริยาของเด็กทั้ง 5 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรม และติดตามดูพฤติกรรมความสนใจในการเรียนของเด็กขณะเรียนภาษาไทยร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนตามปกติ และพูดคุยซักถามเด็กในเรื่องที่ฉันสงสัยหรือต้องการรู้

จากแผนการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน ฉันสรุปได้ว่าในการวิจัยครั้งนี้ ฉันมีตัวแปรในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น หรือตัวแปรจัดกระทำ คือ วิธีการสอนเสริม
 อย่างเป็นระบบ โดยใช้เวลาวันละ 10 นาทีก่อนเข้าเรียนทุกวัน
 เป็นเวลา 1 เดือน สอนพยัญชนะและสระครั้งละ 5 ตัว โดยใช้
 บัตรคำภาพ เพลง และการให้อ่านซ้ำๆ รวมทั้งการให้รางวัลที่
 เด็กชอบเมื่ออ่านถูก

ตัวแปรตาม คือ

1. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ คะแนนที่เด็กที่
 ได้รับโดยคิดจาก จำนวนพยัญชนะและสระที่เด็กอ่านได้ถูกต้อง
2. ปฏิกริยาของผู้เรียน การรู้สึกสนุก/ไม่สนุกกับการเรียน
 เสริม และความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบรางวัล
3. พฤติกรรมความสนใจในการเรียนภาษาไทยของเด็ก
 ในห้องเรียนปกติ
4. ความคิดเห็นของเด็กต่อการเรียนเสริม

ผลการวิจัย

1. ผลการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน จากการสำรวจ
 ซ้ำพบว่า เด็กนักเรียนทั้ง 5 คน อ่านพยัญชนะและสระไม่ได้เลย
 จากการพูดคุย พบว่า เด็กทุกคนบอกตรงกันว่า จำไม่ได้ เรียนแล้ว
 ก็ไม่จำ ไม่ชอบ สิ่งที่เด็กชอบมากคือการเล่นทอยตุ๊กตา หรือทอย
 กองโดยใช้ตุ๊กตาเป็นตัวทอย
2. ผลจากการเตรียมและการสอนเสริม ผู้ปกครอง
 เด็กทั้ง 5 คน ให้ความร่วมมือดีมาก ทุกคนรับปากว่าจะช่วย
 ทบทวนการอ่านของเด็กทั้ง 5 คน ให้ที่บ้านทุกวัน ฉันเตรียม

ตุ๊กตาสำหรับเป็นรางวัลให้เด็ก และทำความตกลงกับเด็กทั้ง 5 คนให้มาเรียนพิเศษตอนเช้า สองสัปดาห์แรก เด็กทุกคนตอบสนองดีมากเกินกว่าที่คาดคิด เด็กสามารถอ่านพยัญชนะและสระ ที่ให้อ่านวันละ 5 ตัวได้ถูกต้อง แต่พออย่างเข้าสัปดาห์ที่สามของการสอน เด็กบางคนเริ่มอ่านผิดบางตัว เพราะยังไม่สามารถจำได้คล่อง ฉันจึงลดจำนวนพยัญชนะที่สอนเพิ่มใหม่วันละ 5 ตัว เป็นวันละ 3 ตัว ตามที่เด็กเสนอแนะ หลังจากนั้น เด็กนักเรียนก็อ่านพยัญชนะและสระได้ถูกต้องทุกวัน เมื่อฉันทดสอบการอ่านพยัญชนะและภาษาไทยทั้งหมดของเด็กทั้ง 5 คน หลังจากเรียนครบ 1 เดือน พบว่า เด็กทุกคนอ่านได้ถูกต้องเกิน 90% ซึ่งอยู่ในระดับที่ฉันพอใจมาก สัปดาห์สุดท้ายฉันประทับใจมากที่เด็กบอกว่าไม่ต้องการตุ๊กตาเป็นรางวัลแล้ว เพราะได้มากเกินไป และตอนนี้เด็ก ๆ อยากได้นั่งนอนมากกว่าตุ๊กตา

ในการสอนเสริมในสัปดาห์ที่ 3 ฉันสังเกตพบว่า ด้อยและตุ๊ก (นามสมมติ) อ่านได้เร็วกว่า แก้ว ดาว และโป่ง (นามสมมติ) และสามารถอ่านพยัญชนะบางตัวที่ยังไม่ได้สอนได้ จากการพูดคุยกับเด็กจึงได้ทราบว่า แม่ของด้อยและตุ๊กได้ช่วยสอนและทบทวนให้ที่บ้าน จึงทำให้อ่านได้เร็วกว่าเด็กอีก 3 คน

ในการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นเรียนตามปกติ ฉันสังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้ง 5 คน พบว่า เขามีความตั้งใจเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเขาอ่านคำต่างๆ ได้ ดูเขามีความกระตือรือร้น และใช้เวลาในการเรียนรู้มากขึ้น ในการสอน

แต่ละครั้ง ฉันได้บันทึกความถี่ในการว่ากล่าวตักเตือนเด็ก 5 คน นี้ เป็นพิเศษ พบว่า ความถี่ลดลง พฤติกรรมการพูดคุย / เล่นกัน / แกล้งกัน ขณะมีการเรียนการสอนลดน้อยลง

การสะท้อนความคิด

การที่ฉันได้คิดวิเคราะห์ปัญหาการอ่านภาษาไทยไม่ได้ ของนักเรียน ระบุปัญหาวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์วิจัย และ นำมาวางแผนการสอนหรือการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์กับฉัน มาก ฉันพบว่า เมื่อฉันมีปัญหาวิจัยที่ชัดเจน ทำให้ฉันเตรียมการ สอนได้ง่ายขึ้น แก้ปัญหาได้ตรงจุด นักเรียนทั้ง 5 คน สามารถ อ่านพยัญชนะและสระได้ ทำให้ฉันรู้สึกภูมิใจมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งฉันทำให้นักเรียนทั้ง 5 คน ที่มีปัญหาการอ่านภาษาไทย กลับมาให้ความสนใจกับการอ่านมากกว่าการเล่นเกมทอยตุ๊กตา ที่เขาเคยชอบ ฉันคิดว่าการทำวิจัยครั้งนี้ ไม่ใช่เป็นเพียงการ แก้ปัญหาของเด็กเท่านั้น แต่กลับเป็นประโยชน์อย่างมากต่อฉัน ฉันเริ่มเข้าใจแล้วว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กนั้น แท้จริงเป็น ปัญหาที่มาจากครูด้วย หากครูให้ความสนใจ ใช้ความคิด จัด กิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก เสียสละ และให้ ความช่วยเหลือเด็กตามสมควร ปัญหาหลายปัญหาก็คงจะไม่เกิดขึ้น แล้วก็สามารถแก้ไขได้

ฉันได้เรียนรู้ว่า แม้แต่เด็กที่เรียนอ่อนที่สุด ซึ่งครูอาจจะ คิดว่าไม่มีความสามารถนั้น แท้จริงแล้วเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่จะ

เรียนรู้ นักเรียนสามารถเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำที่ดีๆ แก่ครูได้ ตอนนี้ฉันรู้สึกเข้าใจ พ.ร.บ. การศึกษา มาตราที่ 22 แล้วว่า ที่ พ.ร.บ. กล่าวว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ" นั้นหมายความว่าอะไร

ฉันได้เรียนรู้ว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก หากเราบอกผู้ปกครองให้ชัดเจนว่า ต้องการให้ช่วยอย่างไร ปัญหาก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากเกินกว่าที่จะแก้ไขได้ นอกจากนั้นการที่ครูรู้จักสื่อสารและประสานสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง สามารถช่วยแก้ปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นด้วย

ฉันเกิดการเรียนรู้ว่า การวิจัยเป็นเรื่องเดียวกับการสอน การวิจัยเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสอนมีคุณภาพ การมีปัญหาวิจัยที่ชัดเจน ทำให้การเตรียมการสอนง่ายขึ้น ตรงประเด็น และการเข้าใจสภาพปัญหา ช่วยให้แก้ปัญหาได้ตรงจุด

ฉันพบว่าการลงมือทำวิจัย ยิ่งทำให้ยิ่งเห็นปัญหาและประเด็นต่างๆ มากขึ้น ยิ่งทำให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ ฉันมีแผนงานที่จะดำเนินการต่อเนื่องในเรื่องที่สนใจ

อีกหลายเรื่อง เช่น เรื่องการศึกษาต่อ นักเรียน 5 คน นี้จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านในการเรียนปกติดีขึ้นหรือไม่ และต่อไปจะสอนนักเรียนให้นักเรียนอ่านออกเสียงไม่เพี้ยนและแปลความหมายของคำได้อย่างไร นอกจากนั้นฉันเริ่มมีความสนใจอยากศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการเสริมแรงด้วยรางวัลอีกเรื่องด้วย

ตอนที่ 4

การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน : กรณีตัวอย่าง

นางลักษณ วิรัชชัย

ดังได้กล่าวไว้แล้วในตอนที่ 1 ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีขั้นตอนสำคัญๆ 5 ขั้นตอนด้วยกันคือ (1) การกำหนดโจทย์ปัญหาวิจัย ซึ่งจะได้จากรายงานวิจัยจำนวนมากที่นำมาสังเคราะห์ (2) การวางแผนการสังเคราะห์ โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (3) บันทึกเนื้อหาสาระ และวิเคราะห์ว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมือนหรือเท่ากันอย่างไร (4) การศึกษาว่าความต่างเกิดขึ้นเพราะอะไร (5) การสรุปข้อความรู้ เพื่อเสนอความคิดสะท้อนและเขียนรายงาน

กรณีตัวอย่างการสังเคราะห์งานวิจัยของ ลดา สุทธิสัมพันธจิต(นามสมมติ) ที่จะนำเสนอต่อไปนี้ นับเป็นตัวอย่างของการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ซึ่งคงจะช่วยให้ท่านผู้อ่านเห็นภาพการสังเคราะห์งานวิจัยได้ชัดเจนขึ้น

เรื่อง การสังเคราะห์รายงานวิจัยเกี่ยวกับผลการแก้ปัญหา

การเรียน และปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การให้รางวัล/ลงโทษ

และการฝึกปฏิบัติซ้ำ

ผู้วิจัย นางสาวลดา สุทธิสัมพันธจิต

ความสำคัญของปัญหาวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญชนิดหนึ่งสำหรับการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยในฐานะครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้พยายามพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการวิจัย ให้ความสนใจ และทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาตลอดปีการศึกษา 2544 ได้ผลงานวิจัยรวม 8 เรื่อง แบ่งเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลการแก้ปัญหาด้านการเรียน 3 เรื่อง และการวิจัยเพื่อศึกษาผลการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนรวม 5 เรื่อง งานวิจัยทั้ง 8 เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีให้รางวัล/ลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำเป็นหลักในการแก้ปัญหา ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาโดยใช้ระยะเวลาในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ผู้วิจัยต้องการศึกษาสังเคราะห์รายงานวิจัยดังกล่าว เพื่อสรุปเป็นบทเรียนที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้จากการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์สรุปรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเกี่ยวกับผลการแก้ปัญหาการเรียน และปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีการให้รางวัล / ลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำ จากรายงานวิจัยของผู้วิจัยในปีการศึกษา 2544 จำนวน 8 เรื่อง

ปัญหาวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รุ่นปีการศึกษา 2544 มีปัญหาการเรียน และปัญหาพฤติกรรมอย่างไรบ้าง ?
2. วิธีการให้รางวัล/ลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำ ช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลการเรียนและมีพฤติกรรมดีขึ้นหรือไม่ ?
3. วิธีการให้รางวัล/ลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำ มีความเหมาะสมในการแก้ปัญหาการเรียน และปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ต่างกันทำให้ระยะเวลาการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไร ?

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยแบบพรรณนา ข้อมูลสำหรับการวิจัยได้มาจากรายงานปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยทำด้วยตนเองตลอดปีการศึกษา 2544 จำนวน 8 เรื่อง ผู้วิจัยสร้างตารางบันทึกข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบศึกษาความเหมือนและความต่างระหว่างงานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง ในประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น คือ ลักษณะที่เป็นปัญหาของนักเรียน จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาลักษณะวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหา และบทเรียนที่ได้รับ รวมเวลาในการสังเคราะห์งานวิจัยประมาณ 1 เดือน

ผลการสังเคราะห์งานวิจัย

1. ลักษณะที่เป็นปัญหาของนักเรียน

งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่ผู้วิจัยเริ่มทำเป็นครั้งแรก ในปีการศึกษา 2544 เป็นการแก้ปัญหาเรื่องนักเรียนชอบ แกล้งเพื่อนในเวลาเรียน แกล้งเอาดินสอไปซ่อน แกล้งเบียดหรือผลักให้ตกเก้าอี้ แกล้งปิดหนังสือที่เพื่อนกำลังอ่าน แกล้งทำร้ายร่างกายมีตั้งแต่ เขกหัว ทูป ถอง หรือเตะ ในช่วงเวลาต่อมาการวิจัยเป็นเรื่องปัญหาพฤติกรรมและปัญหาการเรียน ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพบว่ามีนักเรียนที่ชอบแกล้งเพื่อนมีปัญหาด้านพฤติกรรม ได้แก่ การคุยเสียงดังในเวลาเรียนเกือบทุกวัน การไม่ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด การเอาเปรียบเพื่อนหรือการไม่ทำงานตามที่มอบหมาย และการพูดปด สำหรับปัญหาการเรียน ได้แก่ การออกเสียง "ร,ล" ไม่ชัด การบวกเลขสองหลักผิดเพราะไม่เข้าใจหลักการทดเลข และการท่องสูตรคูณไม่ได้ ทั้งๆ ที่ได้กำหนดให้มีการท่องสูตรคูณก่อนเลิกเรียนทุกวัน

2. จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสอนมีจำนวนทั้งหมด 38 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 17 คน นักเรียนหญิง 21 คน ในจำนวนนี้มีนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องเรียนอ่อนและ/หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพียง 8 คน เป็นนักเรียนชาย 4 คน และนักเรียนหญิง 4 คน นักเรียนชายมีปัญหาพฤติกรรมมากกว่า

นักเรียนหญิง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเมื่อเรียงตามจำนวนนักเรียนที่เป็นปัญหา คือ การทอ่งสูตรคูณไม่ได้ 7 คน การไม่ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด 5 คน การเอาเปรียบเพื่อน/ไม่ทำงาน 4 คน การพูดปด 4 คน การคุยเสียงดังเวลาเรียน 3 คน การบวกเลขผิด/ไม่เข้าใจเรื่องการบวก 3 คน การแกล้งเพื่อนเวลาเรียน 2 คน และการออกเสียง “ร.ล” ไม่ชัด 1 คน โดยที่นักเรียนที่มีชื่อสมมติดังต่อไปนี้มีปัญหา กล่าวคือ วิชา พงษ์ และชาติ มีปัญหารวมถึง 5 ด้าน เเรไรและอุบลมีปัญหา 4 ด้าน ศักดิ์ รัตนา และไพลิน มีปัญหา 2 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 1 ในภาพรวมแสดงว่าตลอดปีการศึกษาผู้วิจัยมีนักเรียนที่มีปัญหาเพียง 8 คน จาก 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

ตารางที่ 1 รายชื่อนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนและ/หรือปัญหาพฤติกรรม

ลักษณะปัญหา	วิชา	พงษ์	ชาติ	ศักดิ์	เเรไร	อุบล	รัตนา	ไพลิน
แกล้งเพื่อนเวลาเรียน	X	X						
คุยเสียงดังเวลาเรียน	X	X	X					
ไม่ส่งการบ้านตามเวลา	X	X	X		X	X		
เอาเปรียบ/ไม่ทำงาน		X	X	X				X
พูดปด			X	X		X	X	
ออกเสียง ร.ล ไม่ชัด					X			
บวกเลขผิด/ไม่เข้าใจ	X				X	X		
ทอ่งสูตรคูณ	X	X	X		X	X	X	X
รวมจำนวนปัญหา	5	5	5	2	4	4	2	2

3. ลักษณะวิธีการแก้ปัญหา

จากรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทั้ง 8 เรื่อง ผู้วิจัยสรุปลักษณะวิธีแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยใช้ในการแก้ปัญหาได้ตั้งสาระที่นำเสนอในตารางที่ 2 ประเด็นที่น่าสนใจเกิด คือ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาทุกเรื่องผู้วิจัยใช้หลักการให้รางวัล/ลงโทษ และการฝึกทำซ้ำเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 2 สรุปสาระวิธีการแก้ปัญหายุติกรรม และปัญหาการเรียน

ลักษณะปัญหา	ลักษณะวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้
แกล้งเพื่อนเวลาเรียน	เรียกนักเรียนที่มีปัญหามาอธิบาย ให้ทราบถึงระเบียบในห้องเรียน และทำความเข้าใจกับนักเรียนให้ลดพฤติกรรมแกล้งเพื่อน ถ้าทำได้ตลอดหนึ่งสัปดาห์ จะได้รับรางวัลเป็นหนังสือนิทาน ถ้านักเรียนยังแกล้งเพื่อนโดยไม่มีเหตุผล จะต้องใช้เวลาพิจารณาตนเองจนกว่าจะสำนึกผิด และจะต้องให้สัญญาตนเองด้วยการเขียนข้อความว่า "ฉันจะไม่ทำ...อีกต่อไป" 20 ครั้ง ถ้ายังมีปัญหาแกล้งเพื่อนหลังจากผิดสัญญาตนเองแล้ว จะมีการรายงานและเชิญผู้ปกครองมาร่วมพิจารณา
คุยเสียงดังเวลาเรียน	เรียกนักเรียนที่มีปัญหามาอธิบาย ให้ทราบถึงระเบียบในห้องเรียน และทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เลิกคุยเสียงดัง ถ้านักเรียนไม่คุยเสียงดังตลอดทั้งวัน นักเรียนจะได้รับดาวหนึ่งดวง ถ้านักเรียนยังคุยเสียงดังเพื่อนนักเรียนจะไม่พูดด้วย
ไม่ส่งการบ้านตามเวลา	เรียกนักเรียนที่มีปัญหามาอธิบาย ให้ทราบถึงระเบียบในห้องเรียน และทำความเข้าใจกับนักเรียน ให้ส่งการบ้านภายในกำหนดเวลา โดยให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดเวลาว่าจะส่งการบ้านด้วยตนเอง ทั้งนี้ หนดส่งต้องไม่แตกต่างจากกำหนดเวลาของชั้นมากนัก เมื่อนักเรียนส่งการบ้านครบตามเวลาในแต่ละสัปดาห์ จะมีจดหมายชมเชยให้ผู้ปกครองทราบ ถ้าไม่ส่งนักเรียนต้องทำให้เสร็จในชั่วโมงพัก

ลักษณะปัญหา	ลักษณะวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้
เขาเปรียบ/ไม่ทำงาน	ประชุมกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหา สอบถามถึงเหตุผลที่นักเรียนไม่ทำงาน เขาเปรียบ กินแรงเพื่อน ผลการประชุมสรุปว่า การทำงานกลุ่มครั้งต่อไป ให้สมาชิกกลุ่มมีสิทธิ์เลือกงานที่ตนสนใจ โดยหมุนเวียนผลัดกันเป็นคนแรกที่เลือกงานตนเองชอบ เมื่อเสร็จงานมีการประเมินโดยสมาชิก มีการตัดคะแนนผู้ที่ไม่ทำงาน
พูดปด	การแก้ปัญหา ใช้วิธีการแข่งขันในกลุ่มนักเรียนที่ชอบพูดปด/พูดไม่จริง มีการทำความเข้าใจว่าการพูดปดพูดไม่จริงไม่เป็นความจริง เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ และนักเรียนสนใจที่จะเลิกพูดปด นักเรียนตกลงกันว่า จะคอยติดตามพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม และคอยตักเตือนเมื่อเพื่อนพูดปด มีการนับจำนวนครั้งที่พูดปดของแต่ละคนในแต่ละวัน และรายงานตรงกับผู้วิจัย ผู้ชนะจะได้รับรางวัล
ออกเสียง ร.ล ไม่ชัด	นักเรียนมีปัญหาลิ้นคืบปาก ทำให้ออกเสียงไม่ชัด ใช้วิธีจัดให้เพื่อนร่วมฝึกออกเสียง ร.ล โดยการท่องกลอน ร้องเพลง เล่นนิทาน โดยมีสัญญาว่า ถ้านักเรียนออกเสียงได้ถูกต้อง จะมีรางวัลเป็นสมุดภาพที่นักเรียนอยากได้
บวกเลขผิด/ไม่เข้าใจ	นักเรียนมี concept ไม่ถูกต้อง ใช้วิธีสอนซ่อมเสริม และให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนตั้งโจทย์เอง และเมื่อนักเรียนมี concept ที่ถูกต้อง ให้รางวัลโดยนักเรียนเป็นผู้ตั้งโจทย์ให้เพื่อนๆ
ท่องสูตรคูณไม่ได้	มีนักเรียนหลายคนท่องสูตรคูณไม่ได้ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าเป็นเพราะนักเรียนไม่มีเวลาท่องบททวน จึงจัดกลุ่มแข่งขันโดยแต่ละกลุ่มมี buddy ช่วยเตรียมความพร้อมคอยกำกับให้นักเรียนท่องสูตรคูณทุกครั้งที่มีเวลาว่าง การแข่งขันมีทุกวันตอนเย็นก่อนเลิกเรียน ผู้ชนะท่องสูตรคูณได้ถูกต้อง ทั้งนักเรียนและbuddy จะได้รับรางวัล

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหาพฤติกรรม และการแก้ปัญหการเรียนรู้ของนักเรียนประสบผลสำเร็จค่อนข้างดี ปัจจุบันนี้ในห้องเรียนไม่มีนักเรียนที่ชอบแกล้งเพื่อน เวลาเรียนไม่มีนักเรียนที่คุยเสียงดัง นักเรียนทุกคนส่งการบ้านครบตามเวลา การทำงานกลุ่มไม่มีการเอาเปรียบกัน นักเรียนทุกคนออกเสียง ร,ล ชัด และไม่มีปัญหาในการบวกเลข และการท่องสูตรคูณ ส่วนปัญหาเรื่องการพูดพลดลงแต่ยังมีนักเรียนบางคนพูดบ่อยบ้าง สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ตามลักษณะปัญหา ดังตารางที่ 3 ประเด็นที่น่าสนใจคือ การแก้ปัญหากลุ่มแกล้งเพื่อนด้วยวิธีการลงโทษโดยให้ทำสัญญากับตนเองใช้เวลาค่อนข้างนาน แต่การแก้ปัญหากลุ่มเอาเปรียบ/ไม่ทำงานใช้เวลาสั้น อาจจะเป็นเพราะได้ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกงานที่แต่ละคนสนใจก็ได้

ตารางที่ 3 ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหา

ลักษณะปัญหา	ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ปัญหาโดยวิธี		
	ให้รางวัล	ลงโทษ	ให้รางวัลและฝึกทำซ้ำ
แกล้งเพื่อนเวลาเรียน		20 วัน	
คุยเสียงดังเวลาเรียน	5 วัน		
ไม่ส่งการบ้านตามเวลา	7 วัน		
เอาเปรียบเพื่อน/ไม่ทำงาน		3 วัน	
พูด	ลดการพูดได้บ้าง แต่ยังมีนักเรียนพูดบ่อย		
ออกเสียง ร,ล ไม่ชัด			5 วัน
บวกเลขผิด/ไม่เข้าใจ			9 วัน
ท่องสูตรคูณไม่ได้			18 วัน

5. บทเรียนที่ได้รับ

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้บทเรียน และเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญหลายประการดังต่อไปนี้

1) ปัญหาการเรียนและปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นป้องกันได้

ผู้วิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถป้องกันได้ด้วยอย่างเช่น การที่นักเรียนมีปัญหาเอาเปรียบเพื่อน / ไม่ทำงาน เพราะนักเรียนไม่ชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ เมื่อมีการประชุมทำความเข้าใจ ให้โอกาสนักเรียนเลือกงานที่ชอบ โดยหมุนเวียนผลัดกันเป็นคนแรกที่มีสิทธิ์เลือกก่อน และมีการประเมินโดยสมาชิกในกลุ่ม ก็สามารถแก้ปัญหาได้ ปัญหาการบวกเลขผิด และการท่องสูตรคูณไม่ได้ เป็นปัญหาที่สามารถป้องกันได้ถ้าได้รู้ตั้งแต่ตอนที่สอนว่านักเรียนยังไม่เข้าใจ หรือไม่มีเวลา หรือไม่ได้ทบทวน ผู้วิจัยตั้งใจจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนรุ่นใหม่ในปีการศึกษาหน้า โดยจะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้อีก

2) วิธีการแก้ปัญหาที่ดีได้มาจากนักเรียน

ผู้วิจัยพบว่าวิธีการที่ผู้วิจัยใช้ปฏิบัติในการแก้ปัญหา ส่วนใหญ่ใช้หลักการให้รางวัล/การลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำ เมื่อใช้หลายครั้งนักเรียนหมดแรงจูงใจ ไม่อยากได้รางวัล ในการแก้ปัญหการท่องสูตรคูณ นักเรียนเสนอให้จัดกลุ่มแข่งขัน ทำให้นักเรียนมีความสนใจที่จะแก้ไขปรับปรุงตนเองได้มากกว่า การรับ

ฟัง/ การปรึกษาร่วมฟังความคิดเห็นกับนักเรียนนอกจากจะ
แก้ปัญหาได้ดีแล้วยังสอดคล้องกับหลักการเรียนการสอนตาม
แนวปฏิรูปด้วย

3) วิธีการแก้ปัญหาตามหลักจิตวิทยาการศึกษา

วิธีการแก้ปัญหас่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยใช้ เป็นเรื่องการให้
รางวัล / การลงโทษ และการฝึกปฏิบัติซ้ำ แต่ตามหลักวิชาการยังมี
วิธีการอื่นหลายวิธี เช่น การให้ดูแบบอย่าง การใช้บทบาท
สมมติ การวิเคราะห์ตนเอง ผู้วิจัยตั้งใจว่าจะลองศึกษาค้นคว้า
ด้วยวิธีอื่น ๆ ต่อไปอีก ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น

4) นักเรียนที่มีปัญหาถ้าไม่ได้รับการแก้ไข จะก่อปัญหาอื่นๆ
ตามมา

จากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า นักเรียน
ที่เป็นปัญหานั้น ถ้าไม่ได้แก้ปัญหาดังแต่ต้น จะยังเป็นตัวสร้าง
ปัญหา และมีปัญหาการเรียนตามมามากมายหลัง เมื่อแก้ปัญหการ
เรียนได้ ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้นก็ลดลงด้วย แต่
ข้อสรุปนี้ยังไม่มีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบผู้วิจัยกำหนดว่าจะ
เป็นงานวิจัยกับนักเรียนรุ่นต่อไป

5) ปัญหาวิจัยยังไม่เน้นเรื่องการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ

ในปีการศึกษา 2544 ผู้วิจัยยังมิได้ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้
เป็นแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยพบว่าการแก้ปัญหาเอา

เปรียบ/ไม่ทำงาน และการแก้ปัญหาท้องสูตรไม่ได้นั้น ผู้วิจัยให้นักเรียนมีบทบาทในการแก้ปัญหา และประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยตั้งใจว่าจะเตรียมความพร้อมให้สามารถใช้วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในช่วงปีการศึกษาต่อไป

จะเห็นได้ว่า บทเรียนที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ช่วยให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น เนื่องหนีไปจากการที่สามารถช่วยแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น